

Kuukausi- raportti

TAMMIKUU 2020

Sisällysluettelo

Yhteenveto	2
Kansainvälinen talous	5
Ulkomaankauppa	9
Yksityiset kulutusmenot	12
Investoinnit	15
Tuotanto	19
Teollisuustuotanto	22
Työllisyys	26
Hinnat ja kustannukset	29
Julkinen talous	33
Yhteenveto talousennusteista	36

Ennusteryhmä

Markku Lehmus, ennustepäällikkö

🐦 @MarkkuLehmus

Birgitta Berg-Andersson, tutkija

🐦 @BirgittaBergA1

Ville Kaitila, tutkija

🐦 @VilleKaitila

Hannu Kaseva, tutkija

Suhdannenäkymät tammikuussa 2020

> [Luottamus euroalueella vakautumassa?](#)

> [Brexit toteutuu tammikuun lopussa – vajaan vuoden siirtymäaika alkaa ...](#)

> [... ”No Deal Brexit” yhä mahdollinen vuoden kuluttua](#)

> [Tehdasteollisuus edelleen hyvässä kasvussa ...](#)

> [... mutta tavaraviennin määrä yskii jo](#)

Euroalueen luottamusindikaattori nousi toisenkin kuukauden

Eurostatin julkaisemassa talouden kokonaisluottamusindikaattorissa nähtiin joulukuussa uusi pieni nousu. Pohjat nähtiin näillä näkymin siis lokakuussa. Ehkä heikentynyt kehitys on tältä osin tasoittumassa.

Britannia eroaa EU:sta tammikuun lopussa. Siitä alkaa vuoden 2020 loppuun jatkuva siirtymäaika, jota täytyy jatkaa kesä-heinäkuun vaihteeseen mennessä yhteisellä päätöksellä, jos näin halutaan. Vajaa vuosi on erittäin lyhyt aika sopia kattavasti EU:n ja Britannian välisistä jäsenyyden jälkeisistä talous- ym. suhteista. Sopimukseton brexit onkin siirtymäajan jälkeen edelleen mahdollinen ja jonkinlainen ”kova brexit” jopa todennäköinen.

Ei sittenkään nousua t&k-investoinneissa

Kuukausiraportin edellisessä numerossa mainittu t&k-investointien yllättävä nousu Tilastokeskuksen kolmannen vuosineljänneksen kansantalouden tilinpitoluvuissa korjattiin nopeasti pieneksi miinukseksi. T&k-investoinnit eivät siis olekaan lähteneet nousuun.

Tehdasteollisuus edelleen hyvässä kasvussa

Tehdasteollisuuden tuotannon määrä kasvoi elo-lokakuussa tasan kolme prosenttia vuoden takaisesta ja kausitasoitettuna 0,9 prosenttia edeltäneestä kolmen kuukauden ajanjaksosta. Tahti on hyvää, joskin hieman hitaampaa kuin kahdessa edeltäneessä havainnossa.

Kausitasoitettuna metsäteollisuus oli miinuksella, mutta kemia- ja metalliteollisuus kokonaisuudessaan kasvussa. Myös ei-metallisten mineraalituotteiden tuotanto kasvoi edelleen hyvää vauhtia.

Tavaraviennin määrä laskusuunnassa

Tullin kuukausidatan ja Tilastokeskuksen vientihintaindeksien mukaan laskettuna tavaraviennin kausitasoitettu määrä oli vuoden 2019 aikana pikemminkin laskussa. Suurimmillaan se oli vuodenvaihteessa 2018–2019.

Sahatavarassa ja puutuotteissa on ollut selvä viennin määrän kasvu viime kuukausina. Paperin (ml. sellun) viennin määrä aleni selvästi kesään asti, mutta on sittemmin vakautunut. Myös kemiallisten tuotteiden viennin määrän lasku on vakautunut. Sen sijaan metallien jalostuksen, koneiden ja laitteiden sekä muiden ei-metallisten mineraalituotteiden viennissä on nyt ollut laskua.

Työmarkkinoilla vakaata

Työttömyysasteen trendi pysyi marraskuussa 6,7 prosentissa. Se on ollut vuoden ajan vakaa. Työllisyysaste oli 72,6 prosenttia, missä se on ollut nyt kolmen

kuukauden ajan. Historiallinen trendi voi muuttua, kun saadaan lisää havaintoja.

Poliittisia ja taloudellisia riskejä ...

Epävarmuutta aiheuttavat mm. maailmankaupan ja talouskasvun hidastuminen mm. euroalueella, Yhdysvaltain kaupp- ja finanssipolitiikka, pankkijärjestelmä

osissa euroaluetta, brexit, Kiinan talouskunto ja -kehitys sekä velkaantuminen laajemminkin erityisesti kehittyvillä markkinoilla. Pitkään kestänyt elvyttävä rahapolitiikka on luonut kuplia varallisuusarvoihin maailmantaloudessa. Geopoliittinen tilanne on viime vuosina kiristynyt eri puolilla maapalloa, viimeksi taas Persianlahdella.

Keskeisiä suhdannemuuttujia (%)

	2019 Huhti	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu
Kuluttajahinnat¹⁾	1,5	1,2	1,0	0,8	1,1	0,9	0,7	0,7	
Suhdannekuvaaja^{1) 2)}	2,5	0,7	1,7	2,1	2,5	2,1	1,5		
3 kk euribor-korko³⁾	-0,310	-0,312	-0,329	-0,365	-0,408	-0,418	-0,413	-0,401	-0,395
Työllisyysasteen trendi	72,4	72,4	72,4	72,4	72,5	72,6	72,6	72,6	
Työttömyysasteen trendi	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	

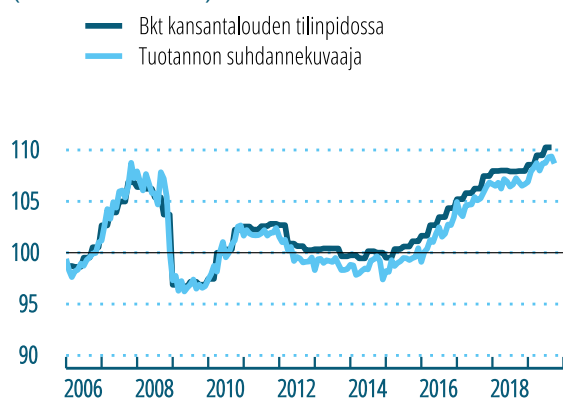
¹⁾ Vuosimuutos, %

²⁾ Tuotannon suhdannekuvaaja, työpäiväkorjattu.

³⁾ Keskiarvo.

Lähteet: Tilastokeskus, Euroopan keskuspankki.

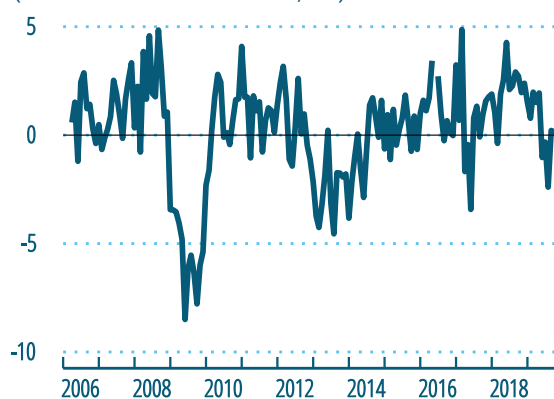
Kokonaistuotanto, kausitasoitus (ind 2010=100)

Lähde: Tilastokeskus.

Huom. Käyrien välille syntyy eroa, jos tuoteverojen miinus tuotetukipalkkioiden määrä kehittyi eri tahtia kuin arvonlisäyksen perusvuoden jälkeen.

Tehdyt työtunnit koko kansantaloudessa (3 kk lka vuosimuutos, %)

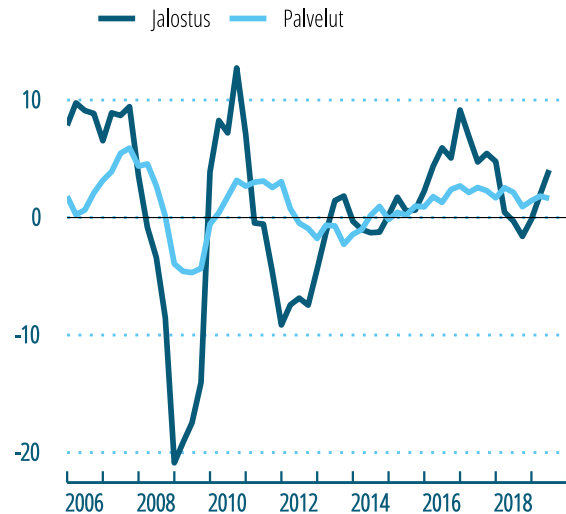
Lähde: Tilastokeskus.

Ennuste ja sen korjaustarve (%-muutos)

	Ennuste		Korjaustarve	
	2019	2020	2019	2020
Bkt	1,1	0,9		
Tuonti	1,1	2,2		
Vienti	3,8	1,3		
Investoinnit	1,4	0,8		
Kulutus	1,0	1,2		
Teollisuustuotanto	1,8	1,4		
Työttömyysaste, %	6,5	6,3		
Inflaatio, %	1,0	1,1		
Euribor 3 kk, %	-0,4	-0,4		

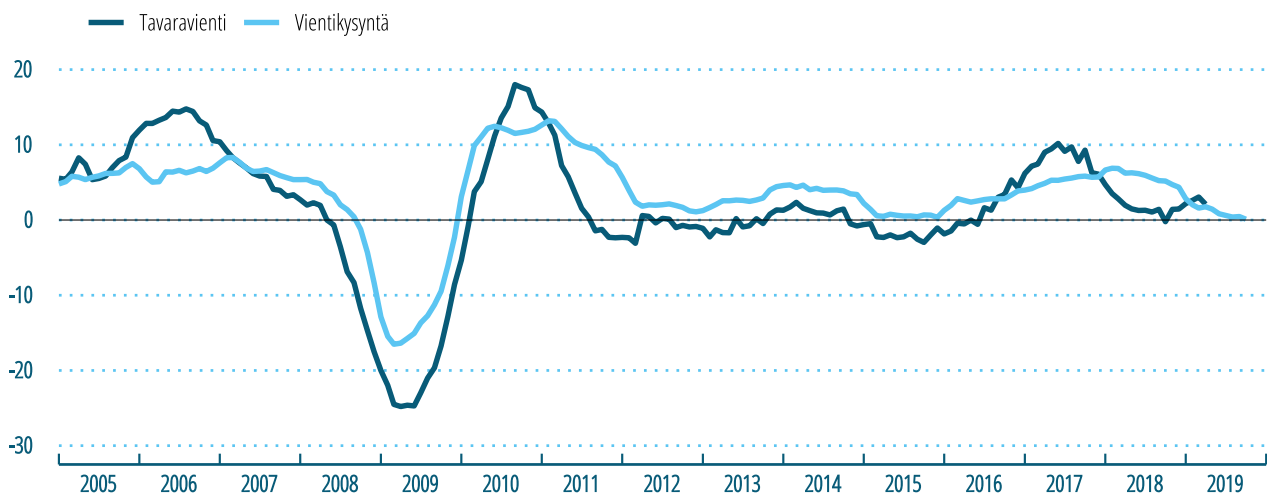
Lähde: Suhdanne 2019:2.

Arvonlisäyksen muutos edellisestä vuodesta (%)

Lähde: Tilastokeskus.

Suomen tavaravienti ja vientikysyntä (%)

Lähteet: OECD, Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta, omat laskelmat.
 Vientikysyntä = Edellisen vuoden vientiosuuksilla painotettu kilpailijamaiden kausitasoitettu teollisuustuotanto.
 Tavaravienti = Tavaraviennin määrä, 12 kk:n lka (keskistetty).

Yhdysvaltojen ja Kiinan välisessä kauppasodassa pieniä askeleita sovun suuntaan

> Euro vahvistunut hieman dollariin nähden, eurolla saa tällä hetkellä noin 1,12 dollaria

> Öljyn Brent-laadun hinta noussut yli 68 dollariin tynnyriltä

> Yhdysvallat ja Kiina pääsemässä ns. ensimmäisen vaiheen kauppasopuun

> Euroalueen teollisuuden luottamus viittaa yhä teollisuustuotannon supistumiseen

Euroalueen kauppataseen ylijäämä muun maailman kanssa kasvamaan päin

Euroalueen kauppataase muun maailman kanssa oli lokakuussa 28 miljardia euroa ylijäämäinen. Tammi-lokakuun aikana kauppataseen ylijäämää muun maailman kanssa on kertynyt yhteensä 183 miljardia euroa. Vuoden 2018 tammi-lokakuun aikana euroalueen kauppataase muun maailman kanssa oli noin 161 miljardia euroa ylijäämäinen, joten kauppataseen ylijäämä on ollut tänä vuonna talousalueella kasvamaan päin. Euroalueen maista kauppataseen ylijäämät mukaan lukien talousalueen sisäkauppa olivat (absoluuttisesti) suurimmat tammi-lokakuussa Saksassa, Hollannissa, Irlannissa ja Italiassa.

Euroalueen inflaatio 1,3 prosenttia joulukuussa

Euroalueen inflaatio oli joulukuussa 1,3 prosenttia Eurostatin ennakkotietojen perusteella. Inflaatio kiihtyi marraskuusta, jolloin se oli vielä 1,0 prosenttia. Koko viime vuoden inflaatioksi euroalueella muodostuu näillä tiedoilla 1,2 prosenttia. EKP:n inflaatiotavoitteen, hieman alle 2 prosenttia, toteutumiseen onkin yhä matkaa. Myönteistä tavoitteen toteutumisen kannalta on kuitenkin se, että energian ja prosessoimattoman ruoan hinnoista puhdistettu pohjainflaatio on kohonnut viimeisen kahden kuukauden aikana 1,4 prosenttiin. Euroalueen pohjainflaatio oli tätä ennen laahannut pitkään 1,0 prosentissa tai korkeintaan pari prosentin kymmenystä sen yläpuolella.

Öljyn hinnassa nousupaineita

Öljyn hinta nousi selvästi perjantaina 3.1. Yhdysvaltojen Irakiin tekemän iskun takia: Brent-laadun hinta kohosi samana päivänä noin 4 prosenttia, yli 68 dollariin tynnyriltä. Vielä kuukausi sitten öljyn Brent-laadun hinta oli 61 dollaria tynnyriltä. Aiemmin joulukuussa öljyntuottajamaiden kartelli OPEC yhdessä liittolaismaiden kanssa sopi myös öljyn tuotannonleikkausten jatkamisesta. Päivätuotantoa leikataan yhä 500 000 tynnyrillä edellisten leikkausten pysyessä voimassa. Yhteensä maat sitoutuvat 1,7 miljoonan tynnyrin päivätuotannon supistuksiin ainakin kuluvan vuoden ensimmäisen neljänneksen ajaksi. Öljyn hintaa ovat nostaneet lisäksi spekuloinnit Yhdysvaltojen liuskeöljyn tuotannosta, jonka kasvun odotetaan pysähtyvän tänä vuonna. Geopolitiikka tuottanee silti jatkossakin suurimmat lyhyen aikavälin vaihtelut öljyn hinnassa.

Teollisuustuotanto ja hinnat (%-muutokset)

	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	3 kk ³⁾	Kum ²⁾ 2018/19 ⁴⁾	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Teollisuustuotanto									
G7¹⁾: kk/kk, vuositasolla	-1,1				-0,3	-0,6	2,3	-0,2	1,4
EU-28	-1,2	-1,8			-0,5	-0,8	1,3	-0,4	0,5
Euroalue	-2,0	-2,4			-0,4	-1,3	0,9	-0,4	0,5
Suomen 12 vientimaata¹⁾, %	-0,9				-0,3	-0,5	1,8	-0,2	0,8
Kuluttajahinnat									
EU-15²⁾	1,0	0,9	0,9		0,1	1,2	1,7	1,2	1,2
Euroalue, harmonisoitu	0,8	0,7	1,0	1,3	0,2	1,2	1,8	1,2	1,2
Suomen 14 vientimaata²⁾	1,2	1,2	1,2		0,0	1,5	1,8	1,3	1,3
Raaka-aineiden hinnat									
Muu kuin energia, HWWI-ind., %	0,7	-0,5	0,7	6,7	-1,2	-2,2	1,8	-1,5	1,6
Raakaöljy, USD/tyynyri, taso	62,1	59,5	62,5	65,2	0,8	64,1	72,8	63,0	57,0

¹⁾ Kolmen kuukauden liukuva keskiarvo.

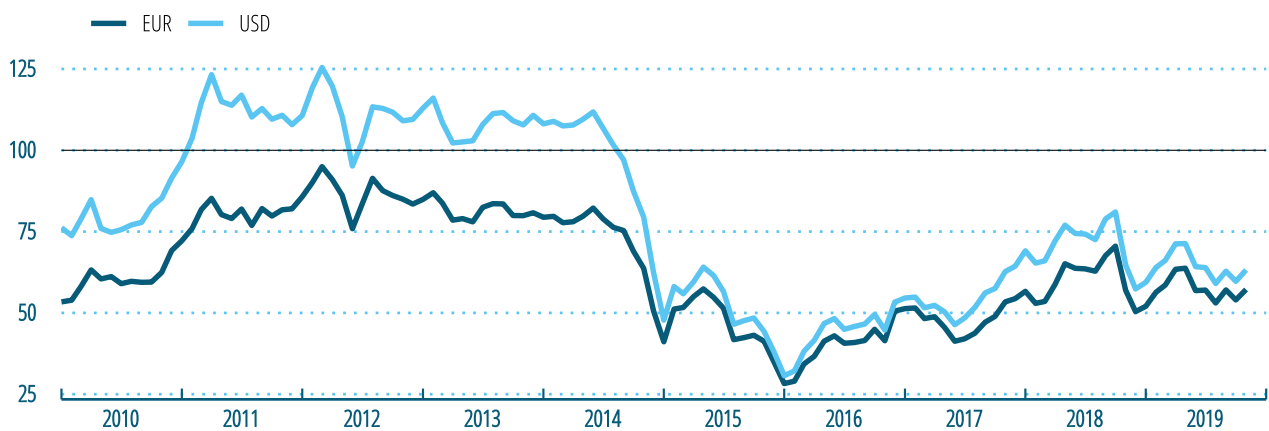
²⁾ Laskettu kansallisista indekseistä.

³⁾ Viimeisen kolmen kuukauden keskiarvon muutos ed. kolmesta kuukaudesta.

⁴⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. Raakaöljyn osalta kuvaa tasoa v. 2019 ja HWWI-indeksin osalta muutosta v. 2019.

Lähteet: Tilastokeskus, OECD, Macrobond, Suhdanne 2019:2.

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta (EUR/barreli ja USD/barreli, Brent)

Lähde: Macrobond.

Korot (%)

	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	Viim.	3 kk ka	2018 ka	2019 ¹⁾
Rahamarkkinakorot, 3 kk, %										
Euribor	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3	-0,4
USA, Libor	2,3	2,2	2,1	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	2,3	2,3
Japani, 3 kk	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Iso-Britannia	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8
Ruotsi, Stibor	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	-0,5	0,0
Euribor, 12kk	-0,3	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2	-0,2
Valtion joukkovelkakirjojen tuotto, 10 vuotta, %										
USA	2,1	1,6	1,7	1,7	1,8	1,9	1,8	1,8	2,9	2,1
Saksa	-0,3	-0,6	-0,6	-0,5	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	0,5	-0,2
Ranska	-0,1	-0,3	-0,3	-0,2	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,8	0,1
Italia	1,6	1,4	0,9	0,9	1,2	1,4	1,4	1,2	2,6	1,9
Espanja	0,4	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,3	1,4	0,7
Belgia	0,0	-0,3	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,8	0,2
Kreikka	2,2	2,0	1,5	1,3	1,4	1,5	1,4	1,4	4,2	2,6
Portugali	0,5	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	1,8	0,8
Irlanti	0,1	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	1,0	0,3
Suomi	-0,1	-0,4	-0,3	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,6	0,1

¹⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi.

Lähde: Macrobond.

Korot (%), osake- ja valuuttakurssit

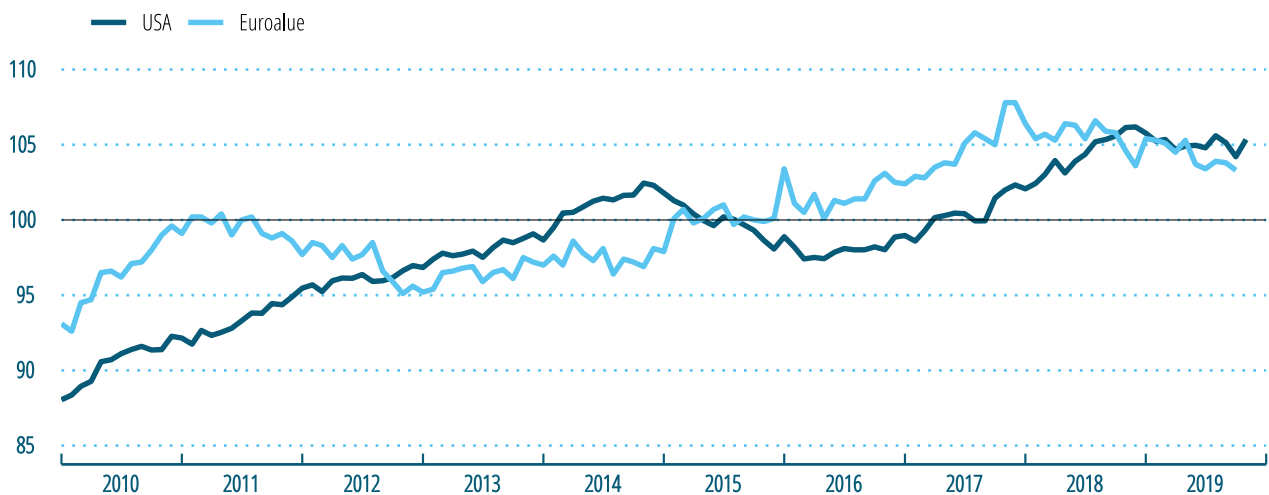
	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	Viim.	% 3 kk	% 12 kk	% v. alusta ¹⁾
Osakekurssit, indeksipisteluku ja muutokset (indeksi, 2008/12=100)										
Euro area, STOXX, 50	145,7	139,4	146,0	147,5	153,4	154,6	155,9	5,9	22,0	20,6
SP 500, USA	341,4	330,2	339,8	339,3	353,8	362,0	369,9	6,5	23,7	21,8
Nikkei 225, Japani	255,2	243,8	255,5	262,2	274,8	279,6	278,6	9,4	13,0	16,0
OMX Helsinki	175,1	168,6	174,7	175,9	179,3	180,6	186,5	3,4	8,9	4,4

Rahamarkkinaennusteet	Lyhyet korot, 3 kk		Pitkät korot, 10v.		Euron val.kurssit paik. valuutoissa					
	Libor	Euribor	USA	Saksa	USD	JPY	RMB	GBP	SEK	RUB
2018	2,3	-0,3	2,9	0,5	1,2	130,4	7,8	0,9	10,3	74,1
2019/12	1,9	-0,4	1,9	-0,3	1,1	121,3	7,8	0,8	10,5	71,1
2019e	2,3	-0,4			1,1	122,8	7,7	0,9	10,5	72,3
2020e	1,5	-0,4			1,1	121,4	7,7	0,9	10,6	70,9

¹⁾ Vertailulukuna tammikuun keskiarvo.

Lähde: Macrobond.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind 2015=100)

Lähde: OECD.

Tavaraviennin määrä kasvoikin tammi-syyskuussa vain 1,2 prosenttia

> Sähkölaitteiden vienti supistui voimakkaasti

> Autoja vietiin 2000 kappaletta enemmän kuin edellisvuoden lokakuussa

> Elintarviketeollisuuden viennin vahva kasvu jatkui

Useiden toimialojen viennin määrä jäi lokakuussa edellisvuotista pienemmäksi

Tavaraviennin määrä supistui lokakuussa 0,6 prosenttia edellisvuodesta, kun Tullin ilmoittama viennin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen vientihintaindeksillä. Koneiden ja laitteiden vienti oli kuitenkin vahvassa 7 prosentin kasvussa. Moottoriajoneuvojen vienti nousi 15 prosenttia ja koko kulkuneuvoteollisuuden vienti kohosi 18 prosenttia edellisvuodesta.

Öljytuotteiden viennin määrä on kehittynyt odotusten mukaisesti, lokakuussa kasvu kertyi 8 prosenttia edellisvuodesta. Kemikaalien vienti kasvoi runsaan prosentin. Elintarviketeollisuuden viennin kasvu jatkui vahvana kuten syyskuussa 16 prosentin tahtia.

Muiden toimialojen vienti jäi lokakuussa edellisvuotista pienemmäksi. Sähkölaitteiden vienti putosi peräti 16 prosenttia, joten koko sähkö- ja elektroniikkateollisuuden vienti supistui vajaat 7 prosenttia.

Metallien jalostuksen viennin määrä laski vajaat 10 prosenttia korkean vertailutason takia, edellisvuoden lokakuussa toimitettiin iso kaasuputki. Puutavateollisuuden vienti laski niinkään vajaat 10 prosenttia ja paperiteollisuuden väheni 6 prosenttia.

Kansantalouden tilinpidon joulukuun lopulla julkaistujen korjattujen ennakkotietojen mukaan tavaraviennin määrä kasvoi tammi-syyskuussa vain 1,2 prosenttia edellisvuodesta. Etlä arvioi syyskuun puolessavälissä julkaistussa ennusteessaan, että tavaravienti kasvaa 3,5 prosenttia vuonna 2019. Ennuste perustui silloiseen tietoon, että tavaravienti kasvoi vain 0,5 prosenttia vuonna 2018. Tilastotietoja kuitenkin revisioitiin syyskuun lopulla, jolloin saatiin uusi tavaraviennin kasvuluku 2 prosenttia vuodelle 2018. Koska vuoden 2018 vertailutaso onkin aiemmin ilmoitettua korkeampi, siitä seuraa, että vuoden 2019 kasvuluku tulee olemaan pienempi kuin mitä arvioimme syyskuun ennusteessamme. Joulukuun lopulla korjattujen tilastojen pohjalta arvioimme nyt, että tavaraviennin kasvuluku vuodelle 2019 asettuu runsaaseen prosenttiin.

Poltto- ja voiteluaineiden sekä investointitavaroiden tuonti väheni tuntuvasti lokakuussa

Tavaratuonnin määrä putosi viime vuoden lokakuussa 2,7 prosenttia vuodentakaisesta, kun Tullin ilmoittama tuonnin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen tuontihintaindeksillä.

Teollisuuden tuotantotarvikkeiden (ml. kuljetusvälineiden osat ja tarvikkeet) tuonnin määrä pysyi lokakuussa edellisvuoden lukemissa. Investointitavaroiden tuonti jäi selvästi odotettua pienemmäksi supistuessaan 6 prosenttia vuodentakaisesta. Poltto- ja voiteluaineiden tuonti väheni vajaat 10 prosenttia.

Myös kestokulutustavaroiden ja henkilöautojen tuonti väheni runsaan prosentin edellisvuodesta. Puolikestä-

vien ja kertakulutustavaroiden tuonti jäi edellisvuoden lukemiin.

Ulkomaankauppa ja vaihtotase (%-muutokset ja mrd. euroa)

	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	3 kkl ¹⁾	Kum ²⁾	2018 ³⁾	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Tavaroiden vienti										
määrä, %-muutos	3,1	1,0	3,0	-0,6		-0,5	2,2	2,0	3,5	1,0
hinta, %-muutos⁴⁾	-1,9	-1,8	-1,2	-1,5	-0,9	-0,3	-0,1	4,7	-1,3	-0,1
Tavaroiden tuonti										
määrä, %-muutos	4,9	-3,4	5,3	-2,7		-0,1	-0,1	3,8	-0,4	2,3
hinta, %-muutos⁴⁾	-2,0	-2,7	-2,5	-3,3	-0,5	0,2	-0,8	4,2	-0,3	-0,6
Vaihtotase, mrd. eur	0,1	0,4	0,3	0,5			-1,3	-3,3	-2,2	-2,1
Kauppatase, mrd. eur	-0,2	0,0	0,1	0,3			1,7	0,8	2,6	2,1

¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden muutos edellisestä.

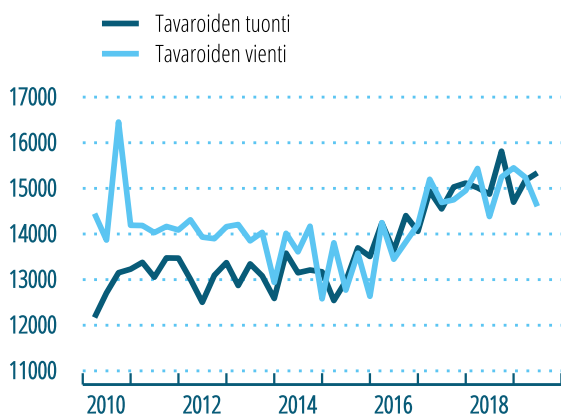
²⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta. Määrän ja hintojen keskiarvo verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

³⁾ Kansantalouden tilinpidossa.

⁴⁾ Indeksi 2010=100.

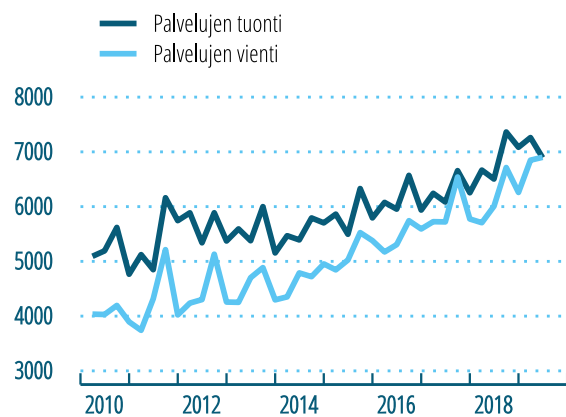
Lähteet: Tulli, Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

Tavaroiden viennin ja tuonnin määrä (milj. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Palveluiden viennin ja tuonnin määrä (milj. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Viennin määrä toimialoittain (%-muutos)

	Arvo-osuus 2018 (%)	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	Kum
Paperiteollisuus (17)	15,2	-3,9	-3,5	-7,5	-5,4	-5,7	-3,7
Metallien jalostus (24)	13,8	7,9	22,5	8,6	-14,7	-9,5	8,7
Koneet ja laitteet (28)	13,3	-4,7	9,0	-5,0	13,9	7,2	5,2
Kemikaalit ja lääk. (20, 21)	8,8	-3,0	7,1	-1,1	1,5	1,3	1,1
Öljytuotteiden valm. (19)	7,9	-2,1	-16,9	-4,9	42,0	8,4	3,7
Moottoriajoneuvot (29)	6,8	-16,3	3,5	128,2	0,5	14,6	7,1

Lähteet: Tulli ja Tilastokeskus.

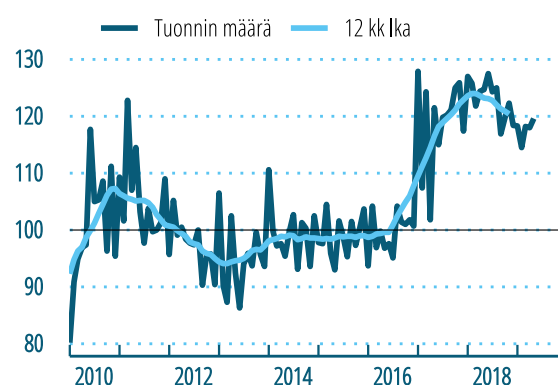
Vienti ja tuonti (vuosimuutos, %)

	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Vienti yhteensä	1,0	0,0	3,1	4,8	4,7	5,6	2,2	3,8	1,3
Tavaroiden vienti	1,6	-2,1	3,4	3,3	-1,3	1,6	2,0	3,5	1,0
Palvelujen vienti	-0,3	5,0	2,6	8,4	20,0	14,9	2,6	5,0	2,0
Tuonti yhteensä	2,5	3,7	7,0	2,2	3,6	4,0	5,0	1,1	2,2
Tavaroiden tuonti	0,5	2,2	5,2	-2,8	1,1	3,1	3,8	-0,4	2,3
Palvelujen tuonti	6,8	6,9	10,6	13,3	8,9	6,0	7,5	4,0	1,9

Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

Moottoriajoneuvojen viennin määrä,
kausitasoitus (ind 2015=100)

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuuden tuotantotarvikkeiden tuonnin
määrä, kausitasoitus (ind 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli.

Vähittäiskaupan kasvu hiipui marraskuussa

> Vähittäiskaupan kasvu hidastui marraskuussa ...

> ... mutta kuukausitasolla voi olla suurtakin vaihtelua

> Erikoiskauppa alkusyksystä kovassa kasvussa

> Henkilöautojen ensirekisteröinnit viime vuonna yli 5 prosenttia miinuksella

> Kotitalouksien säästämisaste jo kaksi varttia selvästi plussalla

Vähittäiskaupan kasvu hiipui marraskuussa

Vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi ennakkotietojen mukaan syys-marraskuussa 2,9 prosenttia vuoden takaisesta. Marraskuussa työpäiväkorjaamaton myynnin määrä oli kuitenkin vain 0,5 prosentin kasvussa edellisvuodesta. Vaihtelu voi kuitenkin olla kuukausitasolla suurta.

Veronpalautusten aikaistuminen aiemmasta saattoi vaikuttaa joulukaupan määrään. Tämä on mielenkiintoista nähdä, kun joulukuun ennakkotieto julkaistaan.

Kausitasoitettun määrän kasvu vahvistunut

Vähittäiskaupan kausitasoitettun myynnin määrä kasvoi elo-lokakuussa 1,4 prosenttia touko-heinäkuusta. Kasvuvauhti on vahvistunut edeltäneistä kolmen kuukauden jaksoista.

Tavaratalokaupan myynnin määrän kasvu on hieman hidastunut, mutta oli kuitenkin edelleen 0,8 prosenttia edeltäneen kolmen kuukauden tasosta. Erikoiskaupassa kasvuvauhti on pysynyt hurjana. Elo-lokakuussa se oli 2,3 prosenttia touko-heinäkuusta.

Kodintekniikan vähittäiskaupan määrän kasvu on pysynyt kolmen prosentin tahdissa. Sitä nostaa tilastoteknisesti tuotteiden laadun ja ominaisuuksien paraneminen.

Ensirekisteröintejä viime vuonna 5,2 prosenttia edellisvuotta vähemmän.

Joulukuussa henkilöautojen ensirekisteröintien määrä oli selvästi viime vuotta korkeampi. Koko viime vuonna ensirekisteröintejä oli kuitenkin 5,2 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2018. Lasku johtui tammi-elokuun kehityksestä, kun taas loppuvuonna ensirekisteröintejä oli viime vuotta enemmän. Verrattuna vuoteen 2017 ensirekisteröintejä oli huhti-joulukuussa suunnilleen saman verran.

Kotitalouksien säästämisaste taas plussalla

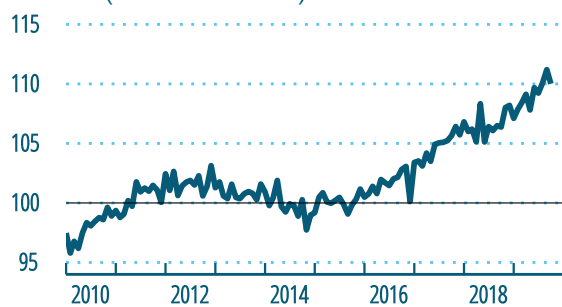
Kotitalouksien (ml. niitä palvelevien voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen) nettosäästämisaste oli pitkään negatiivinen suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin. Kuluvan vuoden toisella ja kolmannella neljänneksellä säästämisaste oli kuitenkin selvästi positiivinen, ensin 2,5 prosenttia ja sitten 1,8 prosenttia käytettävissä olevista tuloista. Yhtä korkeita positiivisia säästämisasteita täytyy hakea vuodelta 2012.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka, %)

	2019 Touko	2019 Kesä	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras
Vähittäiskauppa	2,1	2,4	2,1	3,1	4,2	3,9	2,9
Päivittäistavarakauppa	0,2	1,4	-0,6	-0,2	0,6	1,2	1,5
Tavaratalokauppa	2,7	3,5	4,0	5,6	4,7	4,6	
Erikoiskauppa yhteensä	3,8	3,1	4,5	5,7	7,7	6,0	
Kodintekniikan vähittäiskauppa	12,4	10,2	13,0	12,0	14,3	11,7	
Rautakauppatavaroiden vähittäiskauppa	-0,5	-0,6	0,3	2,5	4,3	1,5	
Urheiluvälineiden vähittäiskauppa	7,6	6,4	8,9	10,1	12,0	9,7	
Moottoriajoneuvojen kauppa ja korjaus	-2,3	-2,3	0,1	0,5	5,3	5,0	

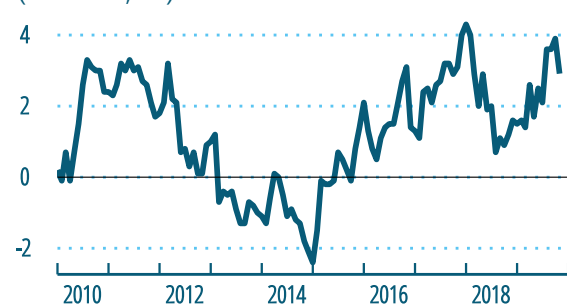
Lähde: Tilastokeskus.

Vähittäiskaupan myynnin kausitasoitettu määrä (ind 2015=100)

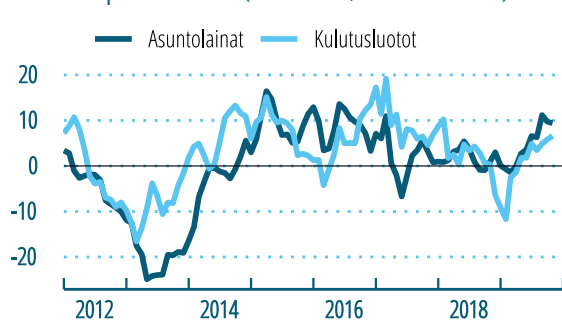
Lähde: Tilastokeskus.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka, %)

Lähde: Tilastokeskus.

Uusien asunto- ja kulutusluottojen nostot talletuspankeista (3 kk lka, %-muutos)

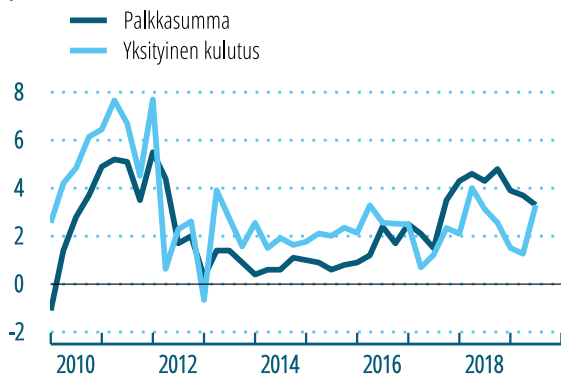
Lähde: Suomen Pankki.

Yksityiset kulutusmenot, määrän vuosimuutos (%)

	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Yksityiset kulutusmenot	1,3	3,0	1,7	1,2	0,1	0,1	2,4	0,7	1,1
Kestävät kulutustavarat	5,9	9,6	5,1	0,6	-3,6	-2,2	6,0	0,4	2,2
Puolikestävät tavarat	3,1	6,9	2,6	1,3	3,6	1,1	5,1	2,0	1,4
Lyhyikäiset tavarat	1,5	0,1	0,6	0,9	-1,3	1,5	1,3	0,3	0,2
Palvelut	1,0	2,7	1,4	1,9	0,4	0,1	2,4	0,3	1,6

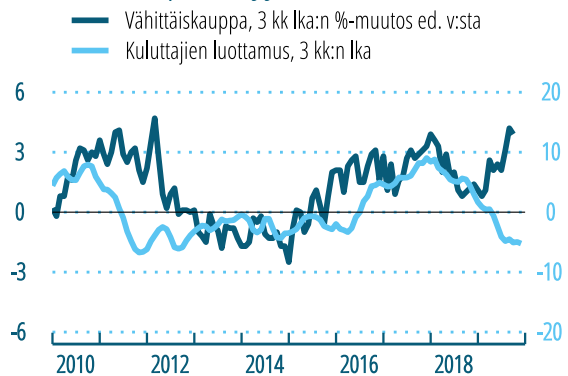
Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

Nimellinen yksityinen kulutus ja palkkasumma (%)

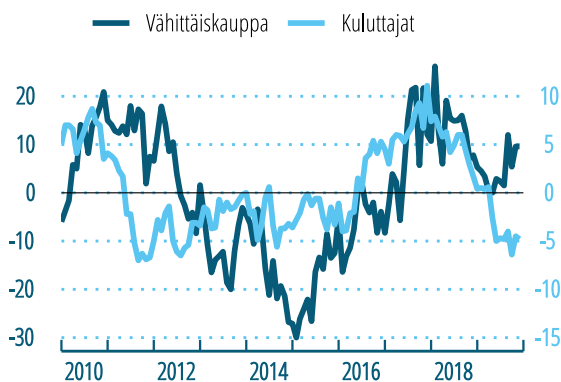
Lähde: Tilastokeskus.

Kuluttajien luottamusindikaattori ja vähittäiskaupan myynnin määrä

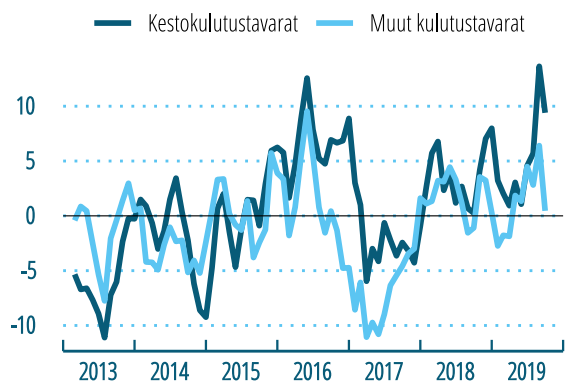
Lähteet: Tilastokeskus ja Euroopan komissio.

Luottamusindikaattorit (saldot)

Lähde: Euroopan komissio.

Kulutustavaroiden tuonnin määrä (3 kk lka, %-muutos)

Lähteet: Tulli, Tilastokeskus.

Investointiaktiiviteetti ennakoitua vaisumpaa viime vuonna

> Investoinnit supistuivat tammi-syyskuussa

> Teollisten investointien kasvuvire katkesi loppusyksyllä

> Yritysten kannattavuus koheni hieman tammi-syyskuussa

> Pörssiyhtiöiden tuloksiin povataan pientä laskua

Tilastokeskus korjasi joulunalusviikolla viime vuoden investointilukuja alaspäin. Tarkistus kohdentui III-neljänneksen t&k-menoihin, jotka aiemmin ilmoitetun vajaan 20 prosentin vuosikasvun sijaan putosivat 4 prosenttia.

Raju tilastokorjaus painoi kokonaisinvestointien tammi-syyskuun vuosimuutoksen negatiiviseksi (-0,5 prosenttia), ja III-neljänneksen investointiura osoittaa nyt laskua kaikissa pääomatavararyhmissä.

Investointiennakko IV-neljännekselle on monilla mittareilla vaisu. Loka-kuussa investointitavaroiden tuotannon ja tuonnin sekä teollisuuden talotuo- tannon vuosikasvut vaimenivat. Uudistuotannon aloitusten perusteella talotuo- tannon putoaminen jatkuu noin 5 prosentin vuosivauhdilla.

Tuoreiden tilastolukujen valossa teollisten investointien kasvu on ollut arvioitua heikompaa, ja vaisu kehitys jatkuu tänä vuonna. Tätä näkemystä tuke- vat mm. suurten yritysten liikevaihdon kääntyminen laskuun loka-marraskuussa ja EK:n joulukuun yrityskyselyn tulokset.

Viime vuoden luottamusmittauksissa teollisuuden näkymät ovat tasaisesti heikentyneet ja kapasiteetin täyskäyttöosuus pudonnut peräti 20 prosenttiyksik- köä 70 prosenttiin. EK:n tammikuun investointitiedustelun mukaan tehdasteol- lisuuden investoinnit eivät tänä vuonna kasva.

Yritysten kannattavuudella (pl. rahoituslaitokset) mitattuna niiden inves- tointiedellytykset paranivat hieman viime vuoden alkupuoliskolla.

TK:n sektoritilinpidon mukaan yritysten toimintaylijäämä suhteessa liike- vaihtoon (tuotos) oli tammi-syyskuussa 10,3 prosenttia, jossa nousua vuoden- takaisesta 0,8 prosenttiyksikköä. Toiminnan kannattavuutta vahvisti mm. kiky- sopimuksen mukainen työnantajamaksujen 0,9 prosenttiyksikön lasku.

Inderes-analyysiyhtiön ennusteen mukaan pörssiyhtiöiden yhteenlaskettu tulos (liikevoitto/liikevaihto) heikkeni viime vuonna 0,5 prosenttiyksiköllä 8,5 prosenttiin.

Ennakoivia indikaattoreita (%-muutos vuodentakaisesta ellei toisin ilmoitettu)

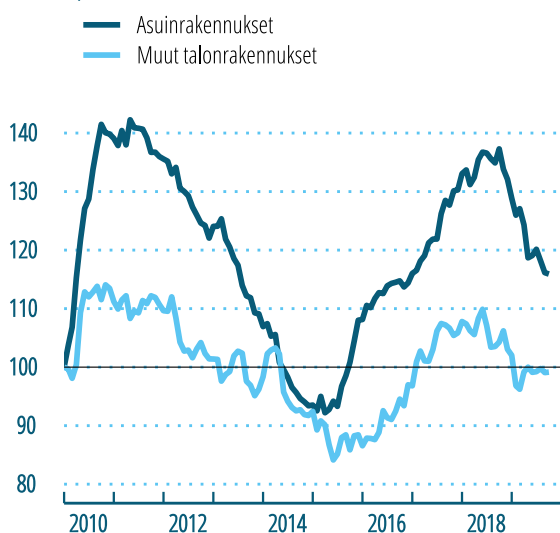
	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	3 kk ²⁾	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Inv.tav. tuonti (määrä)	-6,2	2,7	-6,2			-0,5	1,6	3,7	1,8
Inv.tav. tuotanto (määrä)	18,5	10,1	2,2			3,3	5,2		
Rakennusaineteollisuus²⁾	-0,1	3,8	1,6			0,1	2,3		
Rakennusten aloitukset (m³)	-1,7	-11,0	-0,1			-0,8	-1,3		
asuinrakennukset	-13,0	-16,0	-1,8			-2,1	1,4		
muut rakennukset	6,1	-8,1	0,9			-0,1	-2,7		
Uudisrak. vol.ind. yht.	-3,9	-5,4	-4,8			-1,1	7,6	-0,7	-1,2
asuntorakentaminen	-11,8	-11,8	-10,2			-3,0	9,2	-4,0	-5,0
muu talonrakentaminen	3,5	0,7	0,3			0,5	6,2	2,0	2,0
Rak. luottam.ind. saldo³⁾	2,9	6,9	5,5	2,3	-0,3				

¹⁾ Vuosisummasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos.

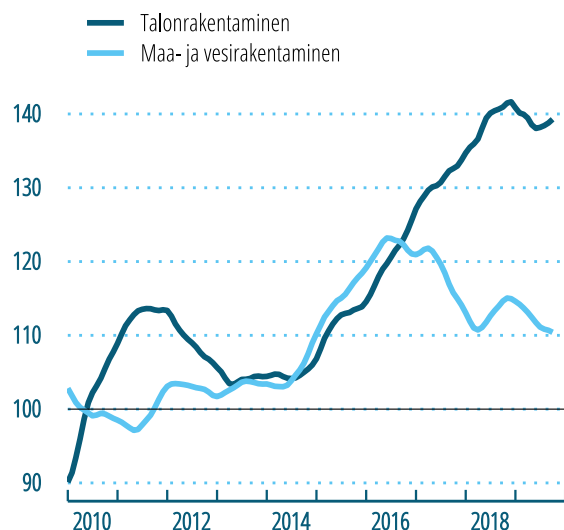
²⁾ Tuotannon määrä.

³⁾ Eurostat.

Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Tulli, Suhdanne 2019:2.

Uudisrakennuksen aloitukset (m³),
12 kk, lka

Lähde: Tilastokeskus.

Rakennusyritysten myynnin volyymi,
trendi (ind 2010=100)

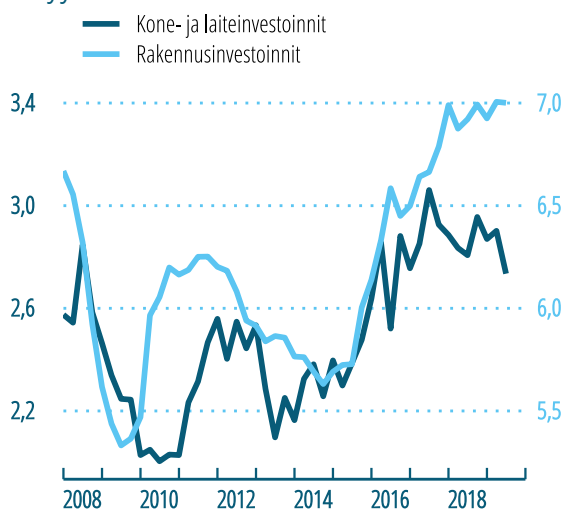
Lähde: Tilastokeskus.

Investointien volyymi (%-muutokset ed. vuodesta)

	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	Q _t / Q _{t-1} * %	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Investoinnit yht.	0,0	4,2	-0,9	0,9	-0,9	-1,1	3,3	1,4	0,8
Yksityiset inv.	-1,0	2,9	-1,0	-0,5	-0,4	-0,4	2,8	1,5	0,3
Julkiset inv.	5,3	9,9	-0,4	7,8	-3,3	-1,1	5,5	1,1	2,7
Koneet ja laitteet	-9,1	1,5	0,0	3,4	-2,9	-5,8	-1,0	2,6	0,5
Rakennusinv.	1,9	4,2	-1,7	2,4	0,4	-0,1	4,5	1,1	0,3
asuinrak.	3,0	3,2	-1,1	-2,0	0,1	0,4	5,4	0,3	0,4
muut talonrak.	1,8	4,8	-0,3	5,1	0,6	-1,9	5,0	2,3	-0,1
maa- ja vesirak.	-1,6	5,2	0,2	4,9	1,3	-0,6	0,5	1,3	1,1
Muut investoinnit	5,5	8,9	-2,4	-3,9	-4,3	-0,2	5,0	0,5	2,9

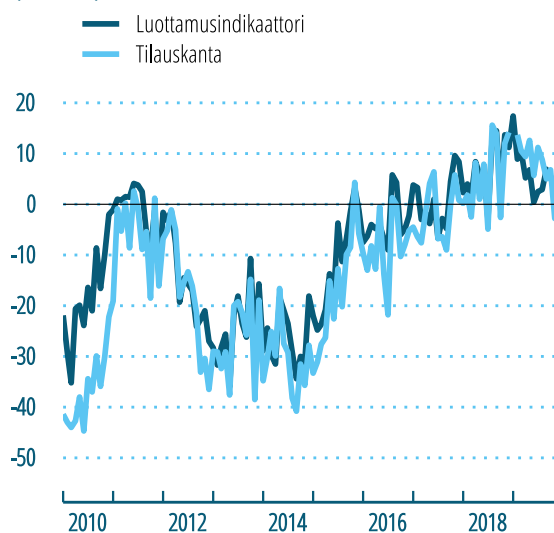
Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2Kausitasoitettu %-muutos ed. neljänneksestä.

Rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien volyymi, kausitasoitus

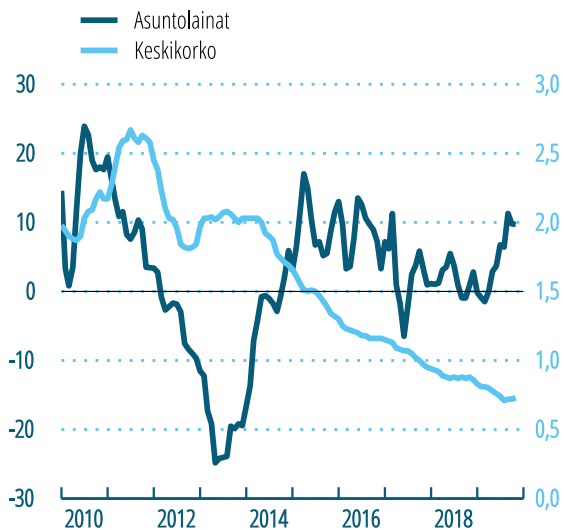
Mrd. euroa vuoden 2010 hinnoin.
Lähde: Tilastokeskus.

Rakentamisen luottamusindikaattori (saldo)

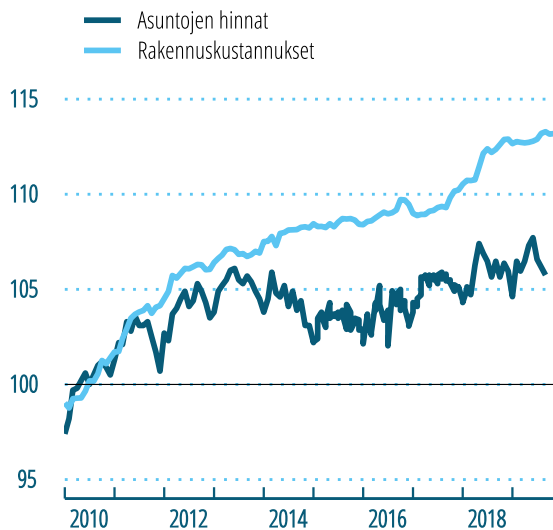
Lähde: Euroopan komissio.

Kotitalouksien nostamat as.lainat, 3kk, summa (%-muutos ed. v:sta)

Lähde: Suomen Pankki.

Rakennuskustannukset ja asuntojen hinnat (ind 2010=100)

Lähde: Tilastokeskus.

Kokonaistuotanto kasvoi 1,5 prosenttia edellisvuodesta tammi-lokakuussa 2019

> [Palvelualojen tuotanto kasvoi lokakuussa enemmän kuin jalostusalojen tuotanto](#)

> [Alkutuotanto väheni](#)

> [Kausitasoitettuna kokonaistuotanto laski syyskuusta](#)

Työpäiväkorjattuna kokonaistuotanto kasvoi lokakuussa 1,5 prosenttia vuodentakaisesta

Tilastokeskuksen julkaiseman tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto kasvoi lokakuussa 2019 prosentin vuodentakaisesta. Työpäiväkorjattuna kasvua kertyi 1,5 prosenttia edellisvuodesta. Kausitasoitettuna tuotanto kuitenkin laski lokakuussa 0,6 prosenttia syyskuusta. Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotanto kohosi lokakuussa työpäiväkorjattuna 1,4 prosenttia edellisvuodesta. Palvelualojen tuotanto nousi 1,6 prosenttia, mutta alkutuotanto väheni 3,2 prosenttia.

Tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto kasvoi vuoden 2019 tammi-lokakuussa 1,5 prosenttia vuodentakaisesta ja työpäiväkorjattuna 1,6 prosenttia. Viime vuoden tammi-syyskuussa kokonaistuotanto kasvoi tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan 1,5 prosenttia vuodentakaisesta ja työpäiväkorjattuna 1,3 prosenttia. Eroa bkt-lukuun oli vain 0,1 prosenttiyksikköä.

Bruttokansantuote kasvoi kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan vuoden 2019 tammi-syyskuussa 1,4 prosenttia edellisvuodesta. Teollisuuden tuotanto kohosi 2,6 prosenttia, mutta rakentaminen kasvoi vain 0,2 prosenttia. Palvelualojen tuotanto lisääntyi 1,6 prosenttia ja alkutuotanto supistui 2,6 prosenttia vuodentakaisesta.

Tilastokeskuksen joulukuussa julkaistujen kansantalouden tilinpidon ennakkotietojen mukaan BKT kasvoi vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä 2,2 prosenttia vuodentakaisesta sekä työpäiväkorjatun että alkuperäisen sarjan mukaan.

Kolmannella neljänneksellä Suomen teollisuustuotanto nousi 5,5 prosenttia viimevuotisesta ja palvelutuotanto kasvoi 1,6 prosenttia. Rakentaminen lisääntyi vain 0,3 prosenttia ja alkutuotanto supistui 0,8 prosenttia edellisvuodesta.

Eta arvioi syyskuussa julkaistussa ennusteessaan, että Suomen bkt kasvaa 1,1 prosenttia vuonna 2019 ja tänä vuonna 0,9 prosenttia. Kansantalouden tilinpidon kolmen ensimmäisen neljänneksen tietojen perusteella bruttokansantuote näyttää kasvavan hieman odotettua enemmän vuonna 2019.

Teollisuuden luottamus pysyi lähes ennallaan joulukuussa

Elinkeinoelämän keskusliiton julkaiseman teollisuuden luottamusindikaattorin mukaan teollisuusyritysten luottamus pysyi lähes ennallaan joulukuussa. Saldo-luku oli edelleen selvästi pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella.

Tuotannon odotetaan vähentyvän lähikuukausina. Vastaajista 71 prosenttia ilmoitti, että tuotantokapasiteetti oli täydessä käytössä joulukuussa. Tilauskan-

nat pysyivät marraskuun tasolla. Valmistuotevarastot olivat yhä normaalia suuremmat, mutta ne pienivät hieman.

Rakennusalan luottamus laski hieman joulukuussa, mutta siitä huolimatta se on edelleen pitkän aika-

välin keskiarvoa korkeampi. Tilauskannat kohenivat jonkin verran ja henkilöstön odotetaan pysyvän lähes ennallaan lähikuukausina. Palveluyritysten luottamus nousi lähelle pitkän aikavälin keskiarvoa ja myynnin odotetaan pysyvän hyvissä lukemissa.

Indikaattoreita (indeksi 2010=100 tai %-muutos vuodentakaisesta)

	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	Kum *
Kokonaistuotanto, 2010 = 100	107,7	110,3	111,6			
vuosimuutos, %	0,9	2,6	1,0			1,5
Alkutuotanto, 2010 = 100	120,0	119,4	119,4			
vuosimuutos, %	-0,9	0,9	-3,6			-2,7
Jalostus, 2010 = 100	104,3	111,1	111,4			
vuosimuutos, %	2,5	3,1	0,9			1,9
Palvelut, 2010 = 100	108,7	109,7	111,5			
vuosimuutos, %	0,4	2,4	1,3			1,6
Teol. luottamusind., saldo*	-1	-7	-9	-7	-8	
Rak. luottamusind., saldo*	3	7	6	2	0	
Palv. luottamusind., saldo*	10	11	10	8	12	

¹⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

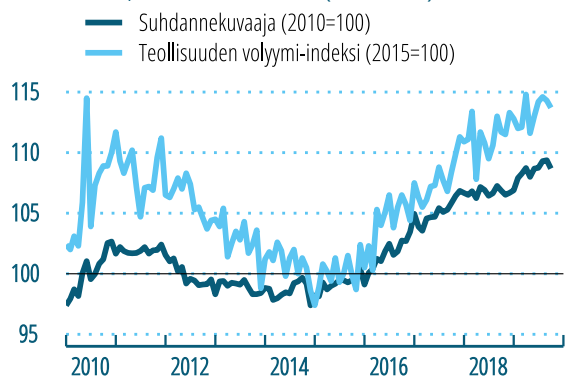
Lähteet: Tilastokeskus ja *Euroopan komission, Business and Consumer Survey.

Kokonaistuotanto toimialoittain (%-muutos vuoden takaisesta)

	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Bkt markkinahintaan	2,2	1,6	0,4	0,5	1,4	2,2	1,7	1,1	0,9
Alkutuotanto	9,8	1,8	0,0	-0,4	-6,7	-0,8	3,3	-2,4	2,1
Teollisuus (B, C, D, E)	-0,2	-1,2	-3,0	-0,4	2,8	5,5	0,1	1,2	0,1
Rakentaminen	2,3	1,6	3,0	0,7	-0,3	0,3	2,4	1,0	0,4
Palvelut	2,5	2,1	0,9	1,4	1,8	1,6	1,8	1,3	1,3
Bkt muutos ed. nelj.	0,0	-0,1	0,0	0,6	0,8	0,7			

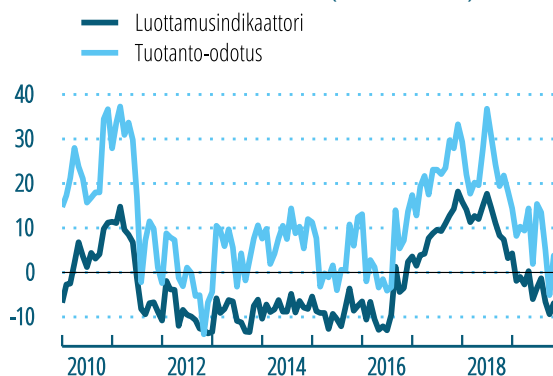
Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

Tuotanto, kausitasoitus (indeksi)

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuuden odotukset (saldoluku)

Lähde: Euroopan komissio.

Alkutuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

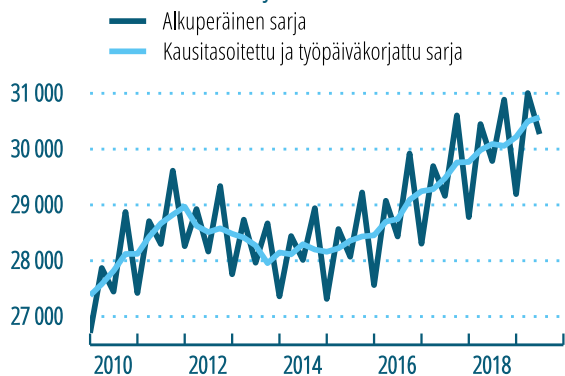
Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Palvelujen tuotanto, 2010 hintoihin (milj. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuustuotanto lisääntyi lokakuussa vajaat 2 prosenttia viimevuotisesta

> Sähkötekni-
sen alan
tuotannon kasvuvauhti
hidastui merkittävästi

> Puutavaratuotteiden
valmistus kääntyi
kasvuun

> Vain kemianteollisuus-
den uudet tilaukset li-
sääntyivät lokakuussa

Kaivostoiminnan ja louhinnan sekä kemianteollisuuden tuotanto kasvoi eniten lokakuussa

Koko teollisuuden tuotanto lisääntyi lokakuussa 1,6 prosenttia vuodentakaisesta teollisuustuotannon volyyymi-indeksin alkuperäisen ja myös työpäiväkorjatun sarjan mukaan. Kausitasoitettuna koko teollisuuden tuotanto kasvoi lokakuussa 1,8 prosenttia vuodentakaisesta, mutta laski 0,5 prosenttia syyskuusta.

Kaivostoiminta ja louhinta lisääntyi lokakuussa kausitasoitettuna 12 prosenttia vuodentakaisesta ja nousi siten viime kuukausien kuopasta. Energiasektorin tuotanto jäi vajaan prosentin viimevuotisesta pienemmäksi.

Tehdasteollisuuden tuotanto oli 2 prosentin kasvussa. Tehdasteollisuuden toimialoista kemianteollisuuden tuotanto kasvoi eniten, runsaat 5 prosenttia vuodentakaisesta. Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus kohosi 4,5 prosenttia edellisvuodesta, mutta niiden valmistus lisääntyi vain noin puolisen prosenttia. Metallituotteiden tuotanto oli 4 prosentin kasvussa. Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotannon kasvuvauhti hidastui merkittävästi runsaaseen prosenttiin. Kulkuneuvoteollisuuden ja metallien jalostuksen tuotanto supistui viimevuotisesta. Metalliteollisuuden tuotanto poislukien sähkö- ja elektroniikkateollisuus jäi edellisvuoden lukemiin.

Puutavateollisuuden tuotanto oli 3,8 prosentin kasvussa ja huonekalujen valmistus lisääntyi 3,4 prosenttia vuodentakaisesta. Rakennusaineteollisuuden tuotanto nousi vajaat 2 prosenttia. Elintarviketeollisuuden tuotanto jäi lokakuussa heikoksi. Juomien valmistus väheni 2,4 prosenttia ja elintarvikkeiden valmistus supistui 1,6 prosenttia.

Teollisuuden uusien tilausten arvo supistui lokakuussa kolmatta kuukautta peräkkäin

Teollisuusyritysten uusien tilausten arvo väheni lokakuussa alkuperäisen tilasto-sarjan mukaan 12,6 prosenttia vuodentakaisesta. Kausitasoitettuna uudet tilaukset laskivat arvoltaan 4,2 prosenttia syyskuusta.

Metalliteollisuuden uusien tilausten arvo väheni lokakuussa alkuperäisen sarjan mukaan 17,4 prosenttia edellisvuotisesta ja paperiteollisuuden laski 8 prosenttia. Luvut ennakoivat tuotantonäkymien heikentymistä. Kemianteollisuuden tilausten arvo kuitenkin nousi 7 prosenttia vuodentakaisesta.

Tammi-lokakuussa uusien tilausten arvo oli kaiken kaikkiaan 1,1 prosenttia edellisvuotisesta pienempi. Kemianteollisuuden tilaukset lisääntyivät 1,4 prosenttia, mutta metalliteollisuuden vähenivät 1,6 prosenttia ja paperiteollisuuden uusien tilausten arvo laski 0,9 prosenttia viimevuotisesta.

Teollisuustuotannon volyymi-indeksi (2015=100, vuosimuutos, %)

	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	3 kk ¹⁾	Kum ²⁾	2018 ³⁾	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Metalliteollisuus	12,0	10,6	5,3	1,1	1,6	5,0	4,0	2,4	1,9
Metallien jalostus	-16,3	-12,7	-8,5	-6,1	2,2	-10,2	5,0	-1,0	2,0
Kone- ja metalliteollisuus	11,1	10,3	5,7	2,0	2,5	4,8	4,8	5,1	1,4
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	25,6	21,9	10,0	1,4	1,4	11,8	1,9	-0,8	2,9
Metsäteollisuus	-2,2	-4,6	-7,5	-0,3	-0,8	-2,8	0,8	-1,9	1,6
Puutavateollisuus	-0,9	-2,4	-2,1	3,8	-0,4	1,0	2,3	0,0	0,8
Paperiteollisuus	-2,5	-4,8	-9,2	-2,2	-0,9	-4,2	0,1	-2,7	2,0
Kemianteollisuus	3,2	3,3	3,4	5,4	1,1	3,6	0,4	2,2	1,0
Elintarviketeollisuus	1,1	1,1	-1,3	-1,7	-0,9	0,2	-1,1	0,7	0,8
Tevanake-teollisuus	9,6	14,4	9,4	-5,2	-0,3	3,2	2,8	1,0	1,1
Muu tehdasteollisuus	1,6	1,8	2,8	0,9	1,9	-0,7	3,7	0,7	0,2
Tehdasteollisuus yht.	5,2	4,2	1,8	2,0	0,9	2,6	2,2	1,3	1,5
Tehdasteollisuus pl. Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	3,1	2,5	0,2	2,0	1,3	1,0	2,3	1,6	1,3
Kaivostoiminta ja louhinta	-26,8	-14,0	3,4	12,1	36,2	-12,7	11,2	1,0	0,6
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto	4,0	-4,4	-6,7	-0,9	-10,9	0,6	-3,8	3,0	1,0
Koko teollisuus	4,3	3,6	1,2	1,8	1,1	2,0	2,1	1,5	1,4

¹⁾ Kausitas. tuotannon kolme viimeistä kuukautta kolmeen edelliseen verrattuna.

²⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

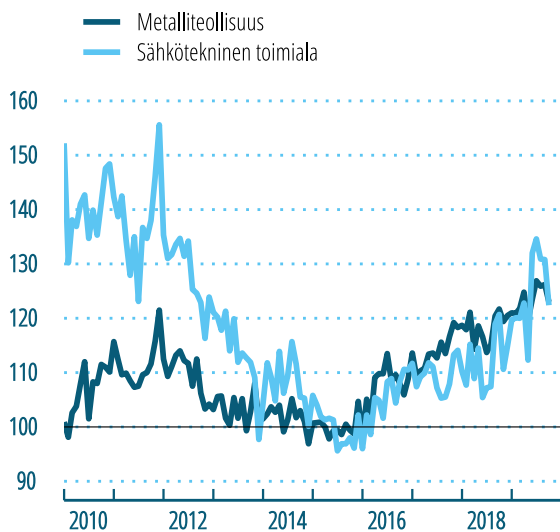
³⁾ Tuotos kansantalouden tilinpidon mukaan.

Lähde: Tilastokeskus.

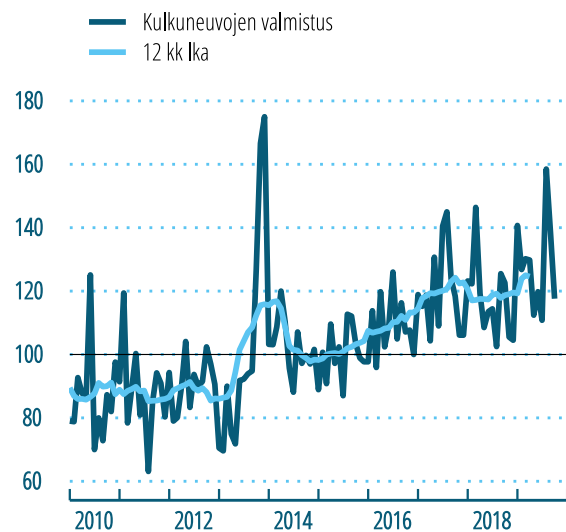
Arvonlisäyksen volyymi toimialoittain (%-muutos)

	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Koko teollisuus	-0,2	-1,2	-3,0	-0,4	2,8	5,5	0,1	1,2	0,1
Tehdasteollisuus	-0,2	-1,1	-3,0	0,5	2,9	6,8	0,0	1,2	-0,1
Metsäteollisuus	-8,5	-13,3	-12,0	-6,3	-1,8	0,8	-9,7	-2,0	-1,5
Kemianteollisuus	-3,4	-1,8	-12,0	-4,3	5,4	0,4	-2,3	1,4	0,5
Metalliteollisuus pl. sähkötekn.	4,2	-1,2	1,1	1,2	2,5	5,6	4,0	4,0	-1,0
Sähkötekn. teollisuus	0,3	8,9	0,1	7,5	8,2	22,6	1,8	-1,3	2,1
Koko teollisuuden muutos ed. nelj.	-2,2	-0,1	-1,2	4,1	0,0	1,4			

Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

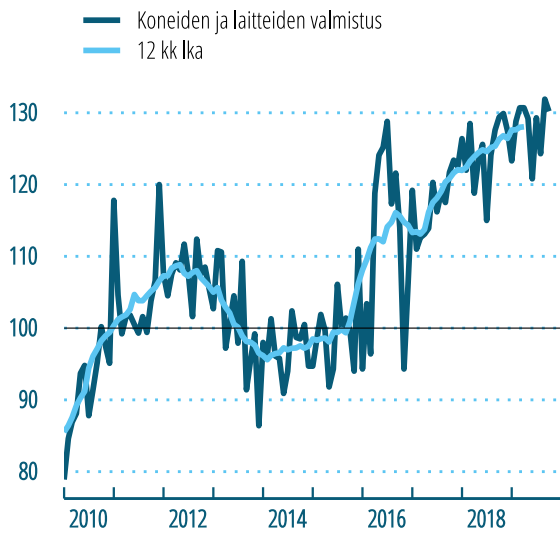
Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind 2015=100)

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind 2015=100)

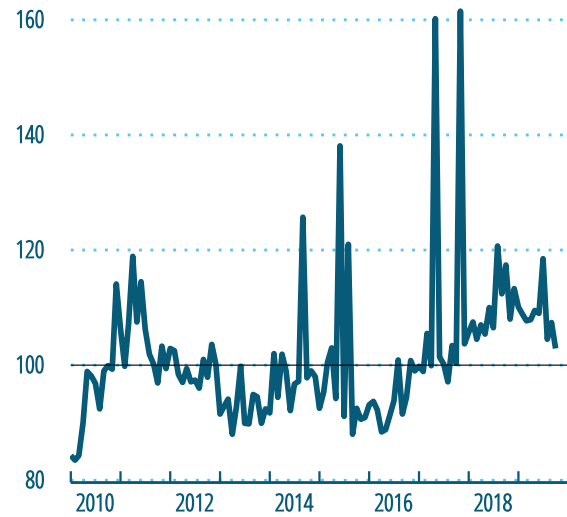
Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus (ind 2015=100)

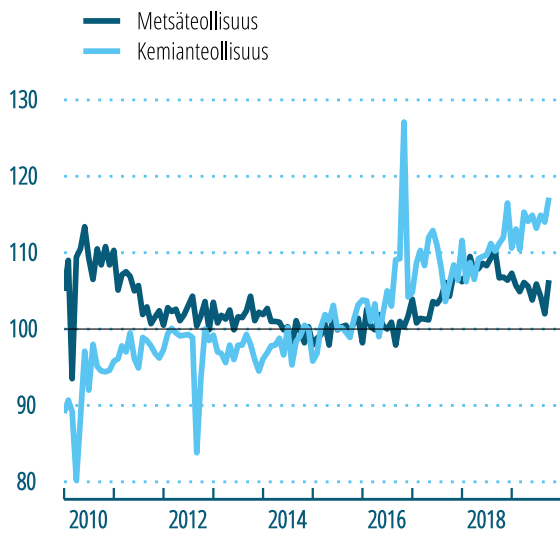

Lähde: Tilastokeskus.

Teollisuuden uudet tilaukset (ind 2015=100)

Lähde: Tilastokeskus.

Lähde: Tilastokeskus.

Jalostuksen ja kaupan aloilla työn kysyntä supistui tuntuvasti loppuvuonna

> Työllisyyden vuosikasvu hidastui 0,6 prosenttiin loka-marraskuussa

> Työllisyys laskuun joulukuussa?

> Yksityisillä aloilla vaisut työllisyysnäkömät

Työllisyyden kasvu on viime kuukausina hidastunut selvästi. Loka-marraskuussa työllisyyden trendi pysyi lähes ennallaan, ja työpaikkojen määrän vuosikasvu väheni III-neljänneksen 0,9 prosentista 0,6 prosenttiin.

Loka-marraskuussa työn kysyntää supistaneita toimialoja olivat jalostuselinkeinot ja kauppa, joiden yhteenlaskettu työllisyys supistui noin 4 prosenttia vuodentakaisesta. Työllisyys parani ripeimmin liike-elämän palveluissa ja matkailualalla.

Työn kysynnän vedon vaimeneminen ei vielä välittänyt työvoiman tarjontaan, joka III-neljänneksen tavoin kasvoi loka-marraskuussa 0,3 prosenttia vuodentakaisesta. Työvoiman tarjonnan hidas sopeutuminen työn kysynnän muutokseen johti siihen, että työttömyysasteen trendi pysyi ennallaan 6,7 prosentissa.

Jalostuselinkeinojen ja kaupan alan työn kysynnän supistumisen ja vuoden mittaan heikentyneen luottamuksen sekä korkean vertailutason vuoksi joulukuun työllisyyden vuosimuutos tulee muodostumaan negatiiviseksi.

Työmarkkinoiden vedon hiipuminen yksityisen sektorin aloilla saanee jatkoa tänä vuonna, jos teknologia-alan runsaskätisestä 2,7 prosentin sopimusko-rotuksesta kehkeytyy muiden alojen palkkasopimusten lähtötaso.

Työvoimakustannusten nousun ohella työn kysyntänäkymiä heikentää tänä vuonna kotimarkkina-alojen tuotannon kasvua hidastava kotitalouksien verotuksen kiristyminen.

Hallituksen mittavan meno-ohjelman siivittämänä työn kysynnän arvioidaan lisääntyvän tänä vuonna varmuudella julkisyhteisöissä, kun valtio lisää 0,6 mrd. euroa määrärahoja julkisiin kulutusmenoihin (hallinto-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveystaloudet).

Valtion menolisäysten arvioidaan kasvattavan myös yksityisen sektorin tuotantoa, kun julkisia varoja ohjataan vajaan 0,5 mrd. euroa väylärakentamiseen, asuntojen peruskorjauksiin sekä erimuotoisiin yritysten ja muiden yhteisöjen kehittämishankkeisiin.

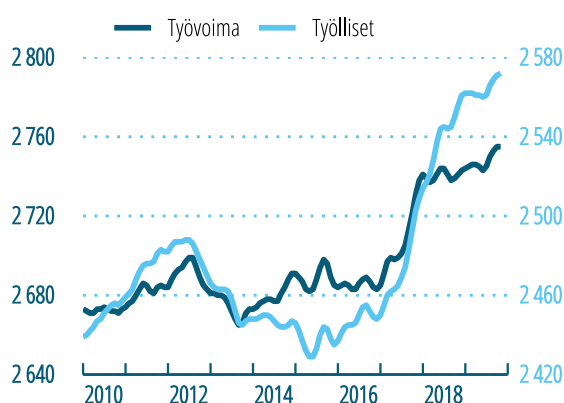
Työllisyyden vuosimuutos sekä työttömyys- ja työllisyysasteet (%)

	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	3 kk ¹⁾	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Alkutuotanto	-15,5	13,0	8,0	-9,5	4,7	0,6	2,0	2,0	1,0
Teollisuus	6,7	-4,2	-7,3	2,6	-2,6	-0,6	1,9	-0,1	-1,0
Rakennustoiminta	-2,0	-6,4	-5,8	-16,8	-4,3	-2,0	6,0	1,5	-1,5
Kauppa	-6,6	1,3	1,7	1,1	1,6	0,1	3,2	1,8	-0,5
Liikenne	-1,1	7,8	5,9	5,4	2,2	1,2	5,0	1,0	0,5
Rahoitus, liike-el. palv.	3,6	8,2	-1,1	8,3	-0,8	0,9	1,0	3,1	0,3
Julk. ja muut yhtk. palv.	1,0	-0,7	6,5	0,9	1,3	0,6	2,0	-0,6	1,3
Julkinen sektori	-1,5	4,0	5,9	-2,1	-0,1	0,5	-0,5	-2,0	1,2
Työlliset yhteensä	-0,1	1,2	1,6	0,9	0,4	0,2	2,7	0,9	0,2
Työvoiman tarjonta	-0,6	0,6	1,1	0,7	0,0	0,2	1,3	0,0	0,0
Tyött.aste, kausitas. sarja	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	0,0 ²⁾	7,4	6,5	6,3
Työll.aste, kausitas. sarja	72,4	72,5	72,6	72,6	72,6	0,2 ²⁾	71,7	72,4	72,7

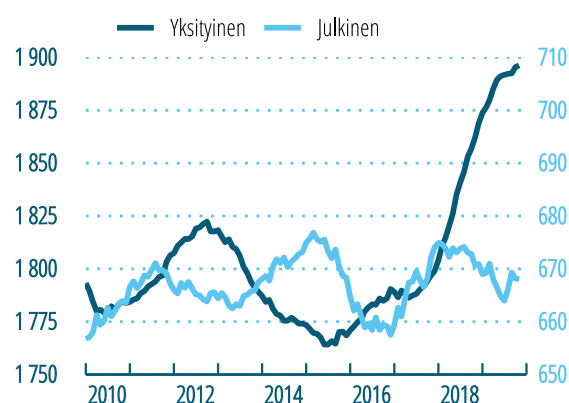
¹⁾ Vuosisummasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. Kausivaihtelusta tasoitettuja työllisyyslukuja.

²⁾ %-yksikköä.

Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.

Työn kysyntä ja tarjonta, trendi
(1 000 henkilöä)

Lähde: Työvoimatutkimus.

Yksityisen ja julkisen sektorin työlliset,
12 kk, lka summa

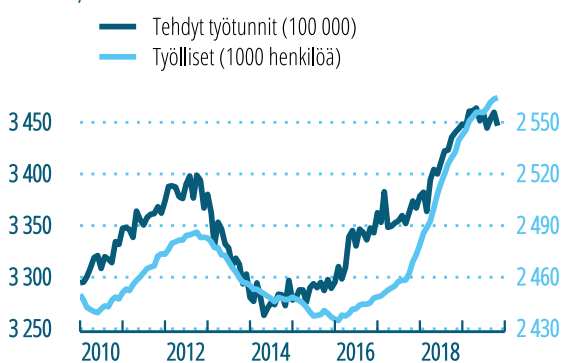
Lähde: Työvoimatutkimus.

Työpanos, 3 kk, Ika (vuosimuutos-%)

	2019 Heinä	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras
Alkutuotanto	-3,1	-0,4	-2,7	5,2	-1,4
Teollisuus	2,9	-1,8	-2,1	-2,0	-1,7
Rakennustoiminta	-1,2	-7,3	-7,5	-12,5	-10,6
Kauppa	-3,0	-4,3	-1,4	-1,1	-0,6
Liikenne	3,3	1,7	6,0	7,1	6,7
Rahoitus, liike-elämää palv. toim.	1,0	1,8	5,1	4,2	0,5
Julk. ja muut yhtk. pal.	-1,6	-4,0	0,9	0,4	2,6
Yhteensä	-0,3	-2,4	0,2	0,1	0,2

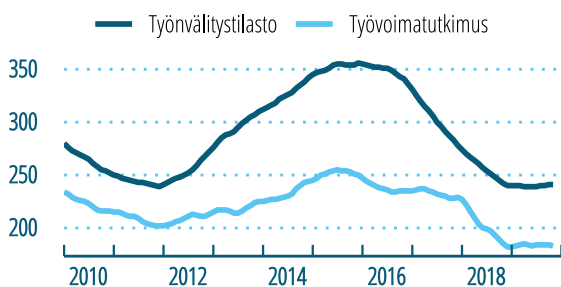
Lähde: Tilastokeskus.

Työlliset ja tehdyt työtunnit, 12 kk, Ika summa

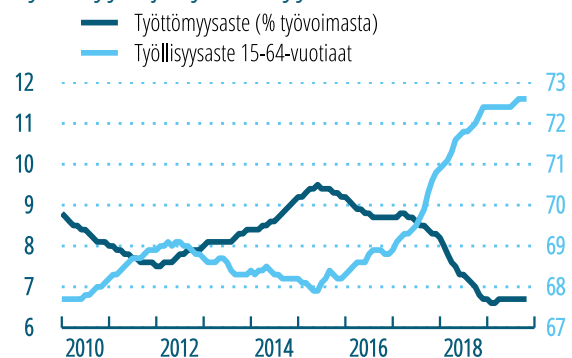
Lähde: Työvoimatutkimus.

Työttömyys, trendi (1 000 henkilöä)

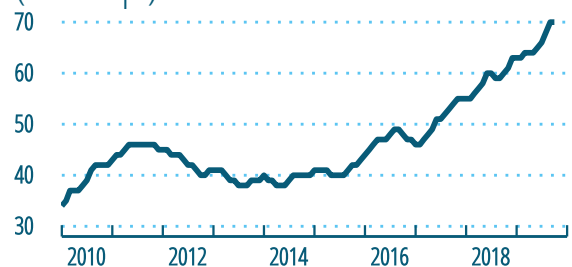
Lähteet: Työministeriö, Tilastokeskus.

Työllisyys- ja työttömyysaste (%)

Lähde: Työvoimatutkimus.

Uudet avoimet työpaikat, trendi (1 000 kpl)

Lähde: Työministeriö.

Kuluttajahintainflaatio taas 0,7 prosenttia

> Inflaatio pysyi 0,7 prosentissa marraskuussa

> Palvelujen hintainflaatio hidastunut

> Energian maailmanmarkkinahinta paransi syksyllä vaihtosuhdetta vuoden takaisesta

> Toisaalta vuoden vaihteessa raakaöljyn hinta on taas ollut viime vuotta korkeampi

Inflaatio edelleen 0,7 prosenttia

Kuluttajahintainflaatio oli marraskuussa 0,7 prosenttia, kuten lokakuussakin. Toisesta desimaalista katsottuna se kuitenkin hidastui melkein 0,1 prosenttiyksikköä. Inflaatio on nyt hyvin maltillinen.

Liikenteen vuosi-inflaatio hidastui edelleen lokakuun lukemasta ja päättyi miinus yhteen prosenttiin. Lasku johtui polttoaineiden ja lentoliikenteen hinnoista.

Inflaatio hidastui myös ravintoloiden ja hotellien, viestinnän sekä terveydenhoidon hinnoissa. Sen sijaan elintarvikkeiden ja alkoholittomien juomien hintojen vuosimuutos nousi 1,1 prosenttiin vihannesten, hedelmien ja marjojen paljon heilahtelevan hintakehityksen myötä.

Pohjainflaatio (eli hinnat ilman elintarvikkeita ja energiaa) hidastui 0,9 prosentista 0,7 prosenttiin, kun palvelujen hintainflaatio aleni 1,2 prosenttiin.

Vaihtosuhte parani syksyllä energian hintojen laskun ansioista

Vaihtosuhte (vienti ja tuontihintojen suhde) parani lokakuussa 1,8 prosenttia vuoden takaisesta. Vaihtosuhteen paraneminen nostaa elintasoja, koska tällöin on mahdollista rahoittaa enemmän tuonnin määrää samalla viennin määrällä.

Elo-lokakuussa vientihinnat alenivat 1,5 prosenttia vuoden takaisesta, mutta tuontihinnat alenivat 2,9 prosenttia. Metsäteollisuuden vientihinnat ovat olleet selvässä laskussa, mutta kaikilla metalliteollisuuden toimialoilla ne ovat nousseet. Tuontihintoja on vastaavasti painanut energiatuotteiden hintojen selvä 15 prosentin lasku.

Raakaöljyn vaikutus joulukuussa positiivinen

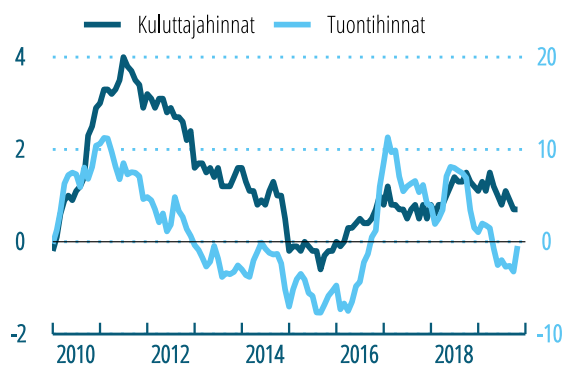
Joulukuussa raakaöljyn maailmanmarkkinahinta oli euroissa taas keskimäärin 19 prosenttia viime vuotista korkeampi. Joulutammikuussa voidaan polttoaineista siten odottaa positiivinen vaikutus kuluttajahintainflaatioon.

Hinnat (vuosimuutos, %)

	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Suomi, harmonisoitu	1,2	1,0	0,9	0,8	1,1	1,0	1,0
Euroalue, harmonisoitu	1,0	0,8	0,7	1,0	1,3	1,2	1,2
Suomi, kansallinen KHI	1,1	0,9	0,7	0,7		1,0	1,1
Tuontihinnat (tavarat)	-2,7	-2,6	-3,3	-0,5		-0,3	-0,6
Kotimarkkinoiden perushintaind.	-0,2	-0,4	-1,0	-0,3		0,9	1,1
Rakennuskustannusindeksi	0,9	0,8	0,5	0,3		1,0	1,2

Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Suhdanne 2019:2.

Hinnat (vuosimuutos, %)

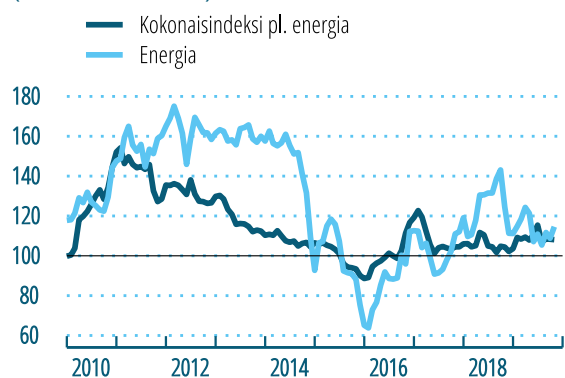
Lähde: Tilastokeskus.

Vientihinnat (vuosimuutos, %)

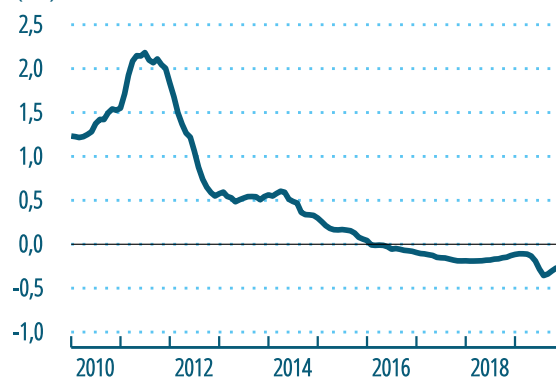
Lähde: Tilastokeskus.

Raaka-aineiden eurohinta (ind 2015=100)

Lähde: HWWI.

12 kk, Euribor (%)

Lähde: Euroopan keskuspankki.

Kuluttajahinnat (indeksipainot 2019) (vuosimuutos, %)

	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras
Kokonaisindeksi	1,1	0,9	0,7	0,7
Elintarvikkeet ym. (12,8 %)	1,7	0,3	0,4	1,1
Alkoholi ja tupakka (4,8 %)	5,0	5,0	4,9	3,9
Vaatetus ja jalkineet (4,5 %)	0,8	0,3	0,3	0,0
Asuminen ym. (24,3 %)	1,6	1,8	1,2	1,3
Kalusteet, kodinkoneet (5,1 %)	0,3	-0,2	-0,3	0,5
Terveys (5,1 %)	1,3	1,2	0,8	0,1
Liikenne (14,2 %)	-0,3	-0,5	-0,4	-1,0
Viestintä (2,4 %)	1,3	1,0	0,8	0,0
Kulttuuri, vapaa-aika (11,4 %)	-0,3	-0,2	-0,4	0,0
Koulutus (0,4 %)	1,2	1,6	1,6	1,6
Ravintolat ja hotellit (7,5 %)	2,0	2,4	2,7	1,5
Muut (7,5 %)	0,3	0,5	0,4	0,5

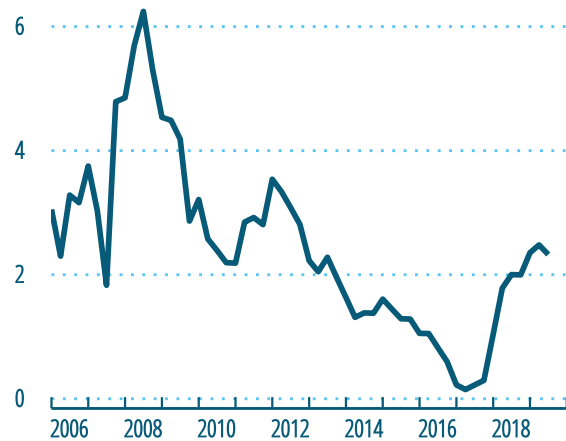
Lähde: Tilastokeskus.

Suomen reaaliin efektiivinen valuuttakurssi (ind 2010=100, laskettu kuluttajahinnoilla)

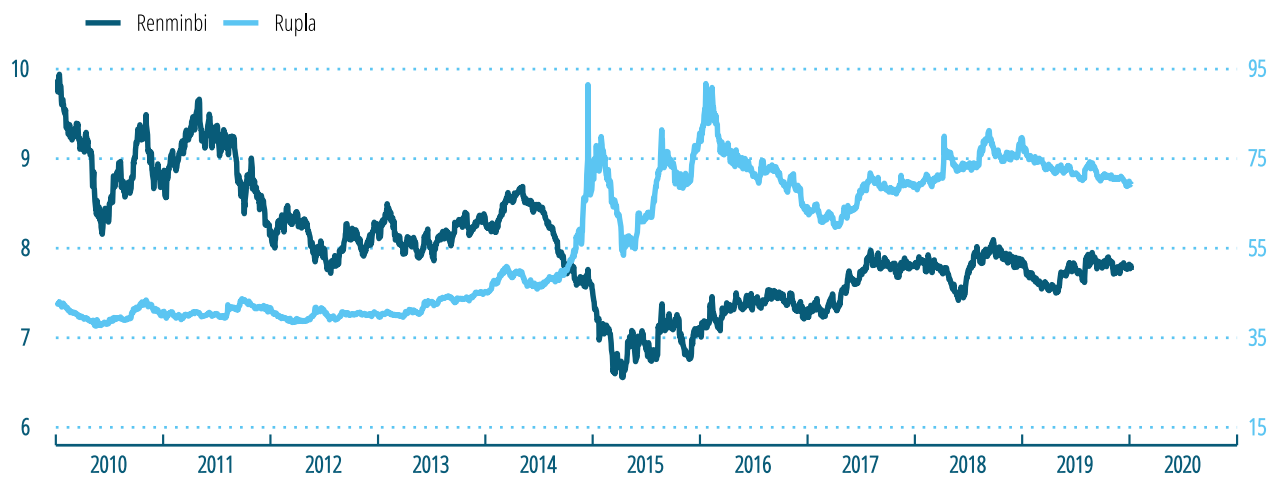
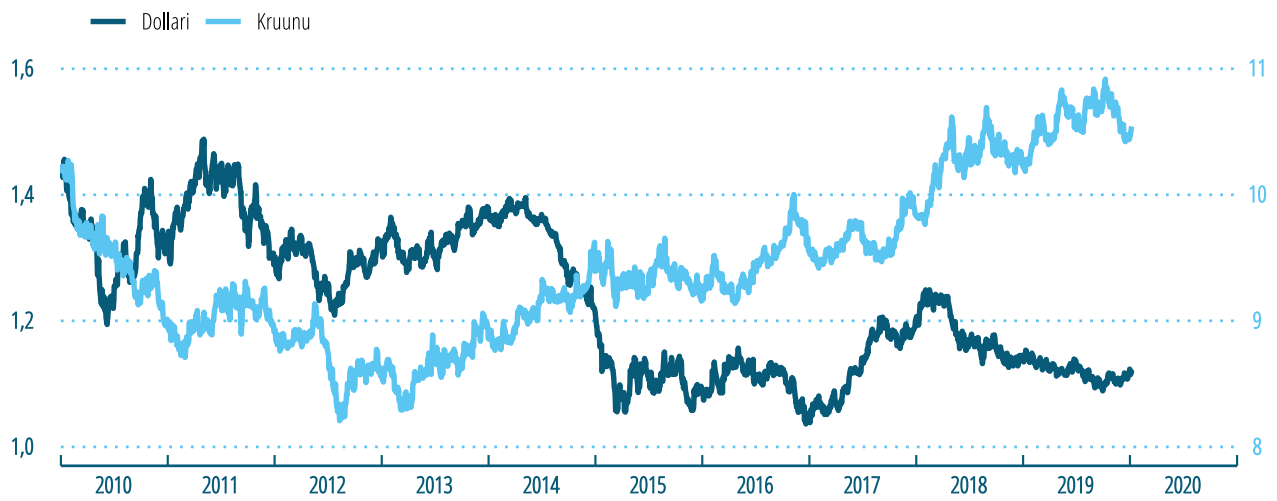
Kun käyrä nousee, valuuttakurssi vahvistuu.
Lähde: BIS.

Nimellinen ansiotasoindeksi (vuosimuutos, %)

Lähde: Tilastokeskus.

Valuuttakursseja euron suhteen

Kun käyrä nousee, euro vahvistuu.
Lähde: Euroopan keskuspankki.

Veronkannon muutos paisutti julkista vajetta III-neljänneksellä

> Julkisyhteisöjen vaje pienenee IV-neljänneksellä

> Kulutuksen veropohja arvioitua hitaammassa kasvussa

> Julkisen kulutuksen kasvu ennakoitua ripeämpää

> Vuoden 2019 julkinen vaje odotettua suurempi

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan viime vuoden syyskuun lopussa vuoden yli laskettu rahoitusaliijäämä oli 5,4 mrd. euroa eli 2,2 prosenttia suhteessa bkt:hen. Vuoden 2018 vastaavana ajanjaksona rahoitusvajetta kertyi 1,8 mrd. euroa, ja sen suhde bkt:hen oli 0,8 prosenttia.

Julkisyhteisöjen vajeen raju kasvu johtui valtaosin verotuksen jälkikannon rytmien muutoksesta, kun ansiotuloverotuksen veronpalautukset ajoittuivat vuoden III-neljännekselle.

Vajetta kasvatti myös välillisen veron tuoton edellisvuotta hitaampi kasvu ja merkittävimpien menolajien (julkinen kulutus ja sosiaalietuudet) kasvun kiihtyminen.

Henkilöverotuksen jälkikannon ajoitusmuutos ja viime vuotta pienemmät veronpalautukset vahvistavat julkisyhteisöjen rahoitusasemaa vuoden IV-neljänneksellä arviolta 0,4 mrd. euroa. Toisaalta verojen tuottoa leikkaa kulutusverojen veropohjan hidastuva kasvu.

Julkisyhteisöjen menojen kasvun arvioidaan jatkuneen loka-joulukuussa edellisvuotta ripeämpänä, kun valtio kasvatti lisäbudjeteillaan valtion menoja runsaat 0,2 mrd. euroa.

Nykyinäymin koko viime vuoden julkisen vajeen bkt-suhteen arvioidaan kasvaneen edellisvuoden 0,8 prosenttiyksiköstä reilusti yli 1 prosenttiin. Etlän syksyn ennuste vuoden 2019 vajeen bkt-suhteeksi oli 0,9 prosenttia.

Julkisyhteisöjen EMU-velka oli syyskuun lopussa 142,8 mrd. euroa (59,4 % suhteessa bkt:hen). Edellisvuoden syyskuuhun verrattuna julkinen velka kasvoi vajaat 6 mrd. euroa. Valtion ja kuntasektorin yhteenlaskettu lainanotto kasvoi vuoden aikana 7 mrd. euroa. Sosiaaliturvarahastojen velka väheni 1 mrd. euroa.

Verotulojen ja valtiontalouden kehitys

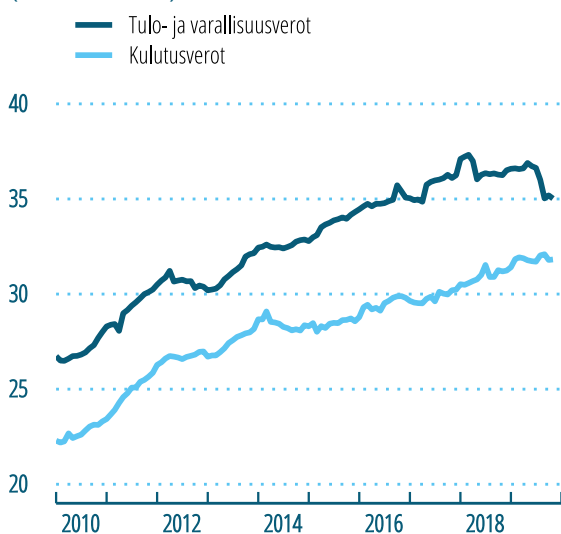
	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	12 kk ²⁾	2018	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Valtion ja kuntien verotulot¹⁾	-5,5	-15,7	-2,2	-2,5	-0,9	1,9	3,7	3,4
Välittömät verot	-20,7	-27,6	4,3	-5,3	-3,4	0,7	4,9	3,8
Välilliset verot	14,1	2,6	-10,8	1,0	2,0	3,3	2,0	3,0
Julkisten toimialojen palkkasumma, %-muutos	2,9	2,4	2,8		3,8	2,8	3,2	3,5
Valtiontalous, mrd. euroa tulojäämä	-0,1	-0,7	-1,0	0,0	-1,4	-1,8	-1,6	-2,2
Budjettitalouden velka, mrd. eur	104,4	106,3	105,0	106,8		105,0	106,6	108,8

¹⁾ Vuosimuutos, %

²⁾ 12 kk liukuvan summan vuosimuutos, %

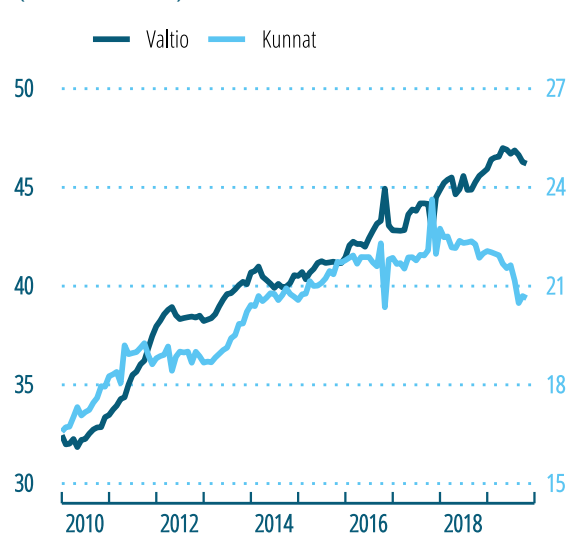
Lähteet: Verohallinto, Valtiokonttori, Suhdanne 2019:2.

Välilliset ja välittömät verot, 12 kk, summa (mrd. euroa)

Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion ja kuntien verotulot, 12 kk, summa (mrd. euroa)

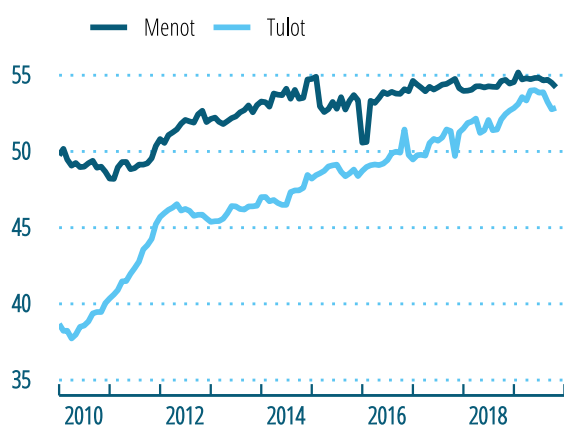
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Julkisyhteisöjen kulutuksen ja investointien volyymi (% ed. vuodesta)

	2018 ¹⁾ III	2018 ¹⁾ IV	2019 ¹⁾ I	2019 ¹⁾ II	2019 ¹⁾ III	Q _t /Q _{t-1}	2018 I-IV	Ennuste 2019	Ennuste 2020
Kulutus	1,0	0,2	2,0	2,3	0,5	-0,4	1,5	1,8	1,4
Investoinnit	5,3	9,9	-0,4	7,8	-3,3	-1,1	5,5	1,1	2,7

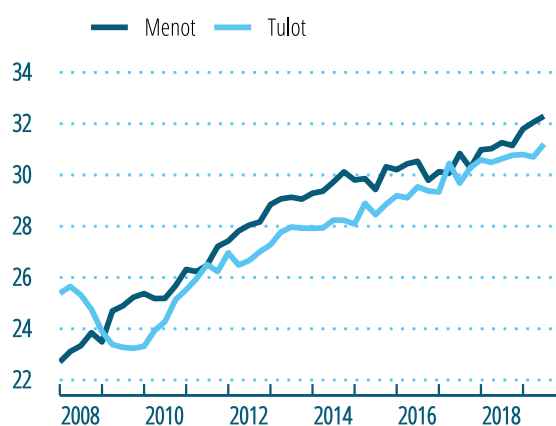
Lähteet: Tilastokeskus, Suhdanne 2019:2.Työpäiväkorjattu %-muutos ed. vuodesta.

Valtion tulot ja menot ilman sijoituksia, 12 kk summa (mrd. euroa)

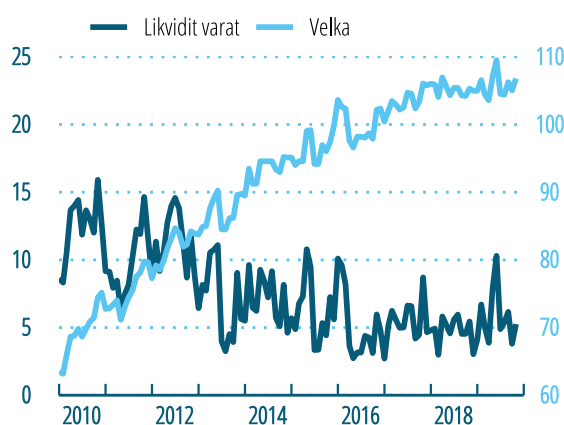
Lähde: Valtiokonttori.

Julkisyhteisöjen tulot ja menot, kausitasoitus (mrd. euroa)

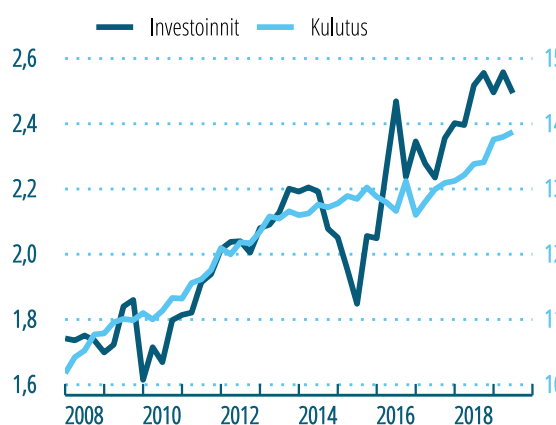
Lähde: Tilastokeskus.

Valtion velka ja likvidit varat (mrd. euroa)

Lähde: Valtiokonttori.

Julkinen kulutus ja investoinnit (mrd. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Talousennusteet vuodelle 2019 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla	PT	PTT	SP	VM	HB	Nordea	OP	Danske	Komissio	Med	Min	Max
	16.9.	17.9.	12.9.	17.12.	18.12.	9.10.	4.9.	19.11.	17.12.	7.11.			
Bkt	1,1	1,3	1,3	1,3	1,6	1,4	1,2	1,4	1,5	1,4	1,4	1,1	1,6
Tuonti	1,1	1,5	1,5	0,7	3,1	2,5	1,5	2,6	3,2	1,8	1,6	0,7	3,2
Vienti	3,8	4,0	2,5	4,0	4,0	3,5	3,0	3,0	4,5	1,9	3,6	1,9	4,5
Kulutus	1,0	1,0			1,5	1,2		1,2	1,3		1,2	1,0	1,5
— yksityinen	0,7	1,0	1,2	0,7	1,4	0,7	1,0	1,0	1,2	0,6	1,0	0,6	1,4
— julkinen	1,8	1,0	1,5	1,6	1,5	2,5	1,2	1,5	1,5	2,4	1,5	1,0	2,5
Investoinnit (SP: yksityiset.)	1,4	1,4	0,6	1,1	0,3	1,1	0,5	1,5	0,6	0,7	0,9	0,3	1,5
Varastojen muutos (kontr.)	-1,1			-1,0			-0,3			0,3	-0,6	-1,1	0,3
Kokonaiskysyntä	1,1	1,5			2,2						1,5	1,1	2,2
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,0	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,2	1,1	1,0	1,2
Työttömyysaste, %	6,5	6,6	6,6	6,7	6,7	6,6	6,5	6,5	6,7	6,7	6,6	6,5	6,7
Ansiotaso	2,5	2,7	2,7	2,5	2,5	2,6	2,5	2,5	2,5		2,5	2,5	2,7
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	1,8				3,5	2,0	2,5				2,2	1,8	3,5
Vaihtotase / bkt, %	-0,9		-1,1	-1,3	-1,2	-1,3	-1,7	-0,7	-0,6	-1,3	-1,2	-1,7	-0,6

Talousennusteet vuodelle 2020 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla	PT	PTT	SP	VM	HB	Nordea	OP	Danske	Komissio	Med	Min	Max
	16.9.	17.9.	12.9.	17.12.	18.12.	9.10.	4.9.	19.11.	17.12.	7.11.			
Bkt	0,9	1,1	1,2	0,9	1,0	0,7	1,0	0,5	1,0	1,1	1,0	0,5	1,2
Tuonti	2,2	1,0	1,0	1,3	2,0	1,5	1,7	1,2	2,2	2,5	1,6	1,0	2,5
Vienti	1,3	2,0	1,5	0,9	1,9	1,2	1,0	0,5	1,7	2,2	1,4	0,5	2,2
Kulutus	1,2	1,2			1,6	1,4		1,0	1,5		1,3	1,0	1,6
— yksityinen	1,1	0,9	1,0	1,3	1,5	1,2	1,4	0,8	1,5	1,1	1,1	0,8	1,5
— julkinen	1,4	2,0	1,5	1,3	1,8	1,8	1,0	1,5	1,5	2,5	1,5	1,0	2,5
Investoinnit (SP: yksityiset.)	0,8	-1,0	0,5	-0,3	-0,3	-1,0	0,1	0,6	0,6	0,4	0,2	-1,0	0,8
Varastojen muutos (kontr.)	0,2			0,0			0,2			0,0	0,1	0,0	0,2
Kokonaiskysyntä	1,3	1,1			1,5						1,3	1,1	1,5
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,1	1,0	1,0	1,2	1,3	1,2	1,3	1,2	1,2	1,4	1,2	1,0	1,4
Työttömyysaste, %	6,3	6,7	6,9	6,7	6,5	6,5	6,4	6,5	6,7	6,5	6,5	6,3	6,9
Ansiotaso	2,7	2,1	2,8	2,5	3,0	2,8	3,0	2,5	2,7		2,7	2,1	3,0
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	1,4				1,4	1,0	1,5				1,4	1,0	1,5
Vaihtotase / bkt, %	-0,8		-0,8	-1,3	-1,3	-1,4	-1,6	-1,4	-0,6	-1,5	-1,3	-1,6	-0,6

Talousennusteet vuodelle 2021 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla 16.9.	PT -	PTT -	SP 17.12.	VM 18.12.	HB 9.10.	Nordea 4.9.	OP -	Danske 17.12.	Komissio 7.11.	Med	Min	Max
Bkt	1,1			1,1	1,1	1,0	0,5		1,4	1,0	1,1	0,5	1,4
Tuonti	2,7			1,8	1,9	1,2	1,2		2,5	3,0	1,9	1,2	3,0
Vienti	2,5			2,2	1,9	1,4	1,5		3,0	2,4	2,2	1,4	3,0
Kulutus	1,1				1,2	1,1			1,1		1,1	1,1	1,2
— yksityinen	1,2			1,2	1,7	1,0	1,0		1,2	1,5	1,2	1,0	1,7
— julkinen	0,7			0,5	0,1	1,2	0,4		1,0	0,4	0,5	0,1	1,2
Investoinnit (SP: yksityiset.)	1,1			0,8	0,9	0,6	0,5		2,0	1,5	0,9	0,5	2,0
Varastojen muutos (kontr.)	0,1			0,0			-0,4			0,0	0,0	-0,4	0,1
Kokonaiskysyntä	1,6				1,5						1,6	1,5	1,6
Kuluttajahinnat (EC: harm.)	1,4			1,3	1,6	1,4	1,3		1,5	1,5	1,4	1,3	1,6
Työttömyysaste, %	6,1			6,6	6,4	6,7	6,4		6,5	6,4	6,4	6,1	6,7
Ansiotaso	2,6			2,2	2,8	2,7	2,8		2,8		2,8	2,2	2,8
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)	1,5				1,5	0,0	1,2				1,4	0,0	1,5
Vaihtotase / bkt, %	-0,6			-1,1	-1,4	-1,2	-1,6		-0,6	-1,7	-1,2	-1,7	-0,6

Talousennusteet vuodelle 2022 (%-muutos, ellei toisin mainittu)

	Etla -	PT -	PTT -	SP 17.12.	VM 18.12.	HB -	Nordea -	OP -	Danske -	Komissio -	Med	Min	Max
Bkt				1,3	1,2						1,2	1,2	1,3
Tuonti				2,5	2,1						2,3	2,1	2,5
Vienti				2,6	2,0						2,3	2,0	2,6
Kulutus					1,2						1,2	1,2	1,2
— yksityinen				1,2	1,5						1,4	1,2	1,5
— julkinen				0,8	0,6						0,7	0,6	0,8
Investoinnit (SP: yksityiset.)				2,1	1,5						1,8	1,5	2,1
Varastojen muutos (kontr.)				0,0							0,0	0,0	0,0
Kokonaiskysyntä					1,6						1,6	1,6	1,6
Kuluttajahinnat (EC: harm.)				1,6	1,6						1,6	1,6	1,6
Työttömyysaste, %				6,4	6,4						6,4	6,4	6,4
Ansiotaso				2,5	2,8						2,6	2,5	2,8
Teollisuustuotanto (HB: arvonlisäys)					1,8						1,8	1,8	1,8
Vaihtotase / bkt, %				-0,9	-1,4						-1,1	-1,4	-0,9

ETLA

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

**The Research Institute
of the Finnish Economy**

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki

